

ECONnect

FACULTEIT ECONOMIE EN BEDRIJFSWETENSCHAPPEN & EKONOMIKA ALUMNI • DRIEMAANDELIJKS
P706331 • AFGIFTEKANTOOR 3000 LEUVEN MASSPOST • 10DE JAARGANG • JUNI-JULI-AUGUSTUS 2024

sportzomer

Lore Vanclooster,
FEB-collega en
topsporter

Alumni@FEB

Interview Lien Hillewaert,
FEB-alumna
en topsporter

News@FEB

Interview
Wilfried Lemahieu.
Beleidsplan FEB

Research@FEB

Interview Daam
van Reeth en
Wim Lagae over
sportmarketing

Students@FEB

Jaarlijkse Revue,
Galabal en
Leuven Case
Competition

EKONOMIKA ALUMNI

KU LEUVEN

Inhoud

Alumni@FEB

p 4

- Bedrijfsprofiel Biofirst. Interview met CFO Erik Vanderhaegen p 4
- Bezoek aan Labiomista in Genk-Zwartberg. Gesprek met kunstenaar Koen Vanmechelen p 8
- Bedrijfsbezoek DPG Media. Interview met Christian Van Thillo p 10
- Interview met Lien Hillewaert, FEB-alumna en topsporter p 12
- Jaarlijkse seniorenlunch in de Faculty Club opnieuw een groot succes p 14
- Paul De Grauwe: “Er is zeker nog een toekomst voor de Europese industrie” p 16
- Exclusief bedrijfsbezoek Arie Jean, restaurateur van oldtimers p 17
- Young Alumni Drinks in beeld p 18
- Column Bart Van Craeynest p 19
- Interview professor emeritus Sylvain Plasschaert (95) p 22
- Bezoek aan het Carglass distributiecentrum in Bilzen p 27
- Ondernemers voor ondernemers. Conferentie over klimaatverandering p 28
- Bezoek aan Droneport in Brustem (Sint-Truiden) p 30
- Filmonomika. Barbie – een fenomeen dat een miljardenbusiness werd p 32

News@FEB

p 34

- Interview decaan Wilfried Lemahieu. Het nieuwe beleidsplan van de Faculteit Economie en Bedrijfswetenschappen (FEB) p 34
- Interview Lore Vanclooster, FEB-collega en topsporter p 38
- FEB Ambassador Spotlight. Andres Supelano (Colombia) p 40
- Mobilizing for Impact. Reflections on the PRME Congress p 42

Research@FEB

p 44

- Interview met sporteconomen Daam Van Reeth en Wim Lagae p 44

Students@FEB

p 48

- Galabal Ekonomika 2024: een betoverende steampunk nacht p 48
- Leuven Case Competition 2024 p 49
- Revue. The FEB to the Stella Factory p 50

Lees deze en aanvullende boeiende artikels ook gemakkelijk op je tablet of smartphone met onze handige digitale editie!

Stem Blauw-Wit!

Aan de vooravond van de federale, Gewestelijke en Europese verkiezingen kon ik het niet laten om enig stemadvies te geven. De titel mag dan al misleidend zijn voor de liefhebbers van het Belgische runderras (wanneer de kleuren worden omgedraaid) of supporters van o.a. *Racing Genk* of *La Gantoise*, ik bedoelde hiermee alvast de kleuren van zowel onze vereniging *Ekonomika Alumni* als onze *Alma Mater*. Inderdaad, de volgende maanden beloven alvast uitdagend te worden waarbij we op jullie steun, als alumni van het eerste uur, rekenen!

Laat ons beginnen met de Universiteit; die met haar jaarfeest volgend jaar (i.e. de gezegende leeftijd van 600 jaar) op haar eentje de vergrijzingskost zou hebben vermenigvuldigd. Met het uitgebreide programma dat de Universiteit en onze Faculteit in petto hebben, lijkt het de ideale gelegenheid om opnieuw 'in contact' te komen met uw Universiteit, de KU Leuven. Meer over het programma verneemt u via <https://www.kuleuven.be/600jaar/>. Indien de keuze van uw dierbaren over hun studietraject en -instelling nog niet vaststaat geldt uiteraard het volgend stemadvies: kies voor Blauw-Wit (ofte KU Leuven)!

Wat betreft onze alumnivereniging doen we vastberaden verder zoals we bezig waren, en dat is ons blijven focussen op onze kerntaak: het samenbrengen van alumni van onze Faculteit. Met een record aantal activiteiten over de eerste 6 maanden van het jaar (waaronder een aantal die 'uitverkocht' waren) werd het kalenderjaar alvast goed ingezet.

Achter de schermen werd de bestuursploeg uitgebreid teneinde ons aanbod en ondersteuning verder te verbeteren in functie van de noden van u, beste alumni! Mocht u in dit kader interesse hebben om een event op te zetten (bv. reünie met uw jaar), mede-alumni te willen rondleiden in uw bedrijf/organisatie of *Ekonomika Alumni* te willen steunen; aarzel niet om ons te contacteren, en daarmee steunt u tegelijkertijd Blauw-Wit!

Voorts wens ik *Dries Froidmont* te feliciteren met zijn verkiezing tot 95^e *praeses van Ekonomika!* Met de lustrumfestiviteiten die in de week van 10 maart 2025 gepland staan, wensen we hem alvast een succesvol jaar! Aangezien de verkiezingen twee maand geleden plaatsvonden, is er geen stemadvies meer nodig! Echter, Blauw-Wit was en is de winnende combinatie!

Ten slotte wens ik u, mede namens het bestuur van *Ekonomika Alumni*, en net omwille van de regenachtige maanden die we achter de rug hebben, een lange, warme zomer vol Blauw-Witte lucht en een stralende zon toe!

Tot binnenkort, op één van onze activiteiten!

Ludovic Deprez
Co-voorzitter *Ekonomika Alumni*

Bedrijfsprofiel

ERIK VANDERHAEGEN (CFO BIOFIRST):

“Investeringsmaatschappijen kunnen een boost geven aan de professionalisering van snelgroeiende bedrijven”

Het bedrijf BioFirst (voorheen Biobest) uit Westerlo dat natuurlijke gewasbeschermingsmiddelen ontwikkelt, produceert en wereldwijd verkoopt (zie kaderstukjes), heeft in maart 2024 de eerste ‘Belgische Changemaker’ Award ontvangen voor het succesvol op de markt brengen van ecologische producten en diensten. Deze Award wordt uitgereikt door de kranten De Tijd en L’Echo. Wij hadden een gesprek met Erik Vanderhaegen, CFO van BioFirst en Ekonomika Alumnus.

HOE IS BIOBEST ONTSTAAN?

Erik Vanderhaegen: BioFirst werd in 1987 opgericht door veearts Roland Dejonghe, vanuit een soort van idealisme. Hij kweekte hommels die de manuele bevruchting in de serreteelt konden overnemen, met als gevolg een hoger rendement en mooiere vruchten. Maar idealisme en emotie waren in die beginjaren belangrijker dan commercieel ondernemen. Pas toen de beursgenoteerde holding Floridienne in het kapitaal stapte ging het er bij ons veel zakelijker aan toe. De hele bedrijfsvoering gebeurde sindsdien een stuk professioneler.

BIOFIRST DOET SINDSDIEN OOK VEEL MEER DAN DIE HOMMELKWEK

Erik Vanderhaegen: Inmiddels zet BioFirst ook hard in op biologische gewasbeschermingsmiddelen voor open teelten. En dit als alternatief voor de chemische gewasbeschermingsmiddelen die steeds meer geviseerd worden door de politieke en regelgevende instanties en waar meer en meer resistentie optreedt. Dat schept natuurlijk kansen voor ons.

Met biologische gewasbeschermingsmiddelen bescherm je immers de leefomgeving en de biodiversiteit. En bespaar je op de CO₂-uitstoot die gepaard gaat met de productie van chemische producten. Maar het is ook gezonder voor de landbouwer en de consument. En omdat de planten er minder stress van hebben, geven de planten ook meer vruchten, dus is er een hogere productiviteit. En dan is er nog het economische argument: biologische gewasbescherming is zeker niet duurder dan chemicaliën.

BIOFIRST BLIJKT DUS NIET ALLEEN EEN ECOLOGISCH SUCCES-VERHAAL TE ZIJN, MAAR OOK EEN ECONOMISCHE SUCCESSTORY?

Erik Vanderhaegen: Inderdaad, wij groeien qua omzet de jongste 10 jaar organisch met gemiddeld 15 procent, dus nog los van de overnames die wij doen. Die sterke groei is er pas gekomen na de instap van investeringsmaatschappij Floridienne en in een tweede fase ook de steun van Sofina. Zoals ik al zei kan zo'n investeringsmaatschappij een bedrijf een enorme boost geven inzake professionalisering. Vóór de intrede

Erik Vanderhaegen

van Floridienne ging de omzet traag omhoog. In de eerste 20 jaar van het bestaan van Biobest was de omzet nog maar opgeklimmen tot 25 miljoen euro. En nu zitten we al aan 500 miljoen, met een fors groeiperspectief voor minstens de komende 10 jaar. Floridienne en Sofina hebben de kennis en ervaring om snel te groeien. Maar er is nog een ander pluspunt: onze aandeelhouders Floridienne en Sofina hebben ook een zeer interessant internationaal netwerk. Toen wij het Braziliaanse Biotrop wilden overnemen, kwamen we eerst niet aan bod omdat de verkopers dachten dat wij dat financieel niet zouden aankunnen. Maar een tussenkomst van Sofina en enkele aandeelhouders van Floridienne volstond om ons als volwaardige partner mee aan tafel te krijgen.

BIOFIRST: EEN PROFIEL

BioFirst, tot voor kort bekend onder de naam Biobest, is een innovatief bedrijf met hoofdkantoor in Westerlo en is gespecialiseerd in de productie en verkoop van biologische bestrijdingsmiddelen voor de land- en tuinbouw. De kernactiviteiten van BioFirst omvatten het ontwikkelen, produceren en distribueren van natuurlijke, ecologische oplossingen voor gewasbescherming, bestuiving en geïntegreerde gewasbeschermingssystemen.

Opricht in 1987, heeft BioFirst vandaag een wereldwijd marktaandeel van ruim 20% in de biologische gewasbeschermingsmarkt en telt wereldwijd 22 vestigingen en circa 2.750 werknemers waarvan een kleine 300 in België. Het bedrijf is wereldwijd actief en levert haar producten aan telers in meer dan 60 landen. De omzetprognose voor 2024 bedraagt 500 miljoen € waarvan slechts 20% “in Europa”. In Europa duurt het 10 jaar voor een biologisch product goedgekeurd geraakt, in Brazilië kan dat in één jaar”, meldde Jean-Marc Vandoorne, de CEO van BioFirst onlangs aan de krant De Tijd. De snelle groei van de omzet komt niet alleen van gerichte overnames – zoals het onlangs overgenomen Braziliaanse Biotrop – maar ook van een organische omzetgroei die de jongste 10 jaar gemiddeld 15% bedroeg.

Hoofdaandeelhouder is investeringsmaatschappij Floridienne (59%) en verder o.a. Sofina (12%), aangevuld met o.m. M&G, Mérieux Equity Partners, Tikehau en de landbouwgroepen Unigrains en Avril. Het bedrijf investeert jaarlijks aanzienlijke bedragen in onderzoek en ontwikkeling om haar producten te blijven verbeteren en te innoveren. Het bedrijf werkt nauw samen met onderzoeksinstituten en universiteiten om continue innovatie en productontwikkeling te kunnen garanderen.

BioFirst streeft naar duurzaamheid en milieuvriendelijkheid in al haar activiteiten en producten. Het bedrijf hanteert strenge kwaliteitsnormen en certificeringen om de veiligheid en effectiviteit van haar producten te waarborgen. BioFirst is daardoor een toonaangevende speler in de biologische land- en tuinbouwsector geworden en blijft zich inzetten voor een gezonde en duurzame voedselproductie wereldwijd.

PRODUCTEN

BioFirst produceert een breed scala aan biologische bestrijdingsmiddelen en natuurlijke oplossingen voor gewasbescherming. Enkele van hun belangrijkste producten zijn:

- 1. Roofmijten:** deze kleine roofdieren worden ingezet om plagen zoals spintmijten en trips te bestrijden. Ze voeden zich met de plaaginsecten en helpen zo de populatie onder controle te houden. BioFirst investeert in zijn thuisbasis Westerlo 12 miljoen euro in een nieuwe productiehul voor deze roofmijten, hetgeen 20 extra jobs met zich zal meebrengen.
- 2. Nuttige insecten:** BioFirst kweekt en levert verschillende soorten nuttige insecten, zoals sluipwespen en roofkevers, die worden ingezet om plagen te bestrijden. Deze insecten leggen hun eitjes in of op de plaaginsecten, waardoor deze worden gedood.
- 3. Biologische gewasbeschermingsmiddelen:** BioFirst produceert ook biologische gewasbeschermingsmiddelen op basis van natuurlijke ingrediënten, zoals plantenextracten en micro-organismen. Deze middelen helpen bij het bestrijden van ziekten en plagen op een milieuvriendelijke manier.

Het effect van deze producten is dat ze op een duurzame en milieuvriendelijke manier bijdragen aan het bestrijden van plagen en ziekten in de landbouw en bijgevolg een alternatief vormen voor de scheikundige bestrijdingsmiddelen die steeds vaker gecontesteerd worden. Door het gebruik van biologische bestrijdingsmiddelen en natuurlijke oplossingen kunnen boeren hun gewassen beschermen zonder schade toe te brengen aan het milieu of de biodiversiteit. “De markt groeit uit zichzelf”, aldus CEO Jean-Marc Vandoorne.

ZO'N INVESTERINGSMAATSCHAPPIJEN ALS AANDEELHOUDERS IS OOK INTERESSANT OM OVERNAMES TE FINANCIEREN?

Erik Vanderhaegen: Zeker! Voor Biotrop hebben we vorig jaar circa 400 miljoen euro op tafel moeten leggen. Maar het is dan ook een uitzonderlijk groeiende bedrijf dat op vijf jaar tijd al 120 miljoen euro omzet genereert. Dankzij onze sterke aandeelhouders konden wij Biotrop overnemen ten nadele van geïnteresseerde agrogiganten.

DE MARKT VAN DE GEWASBESCHERMINGSMIDDELEN IS ZEER CONCURRENTIEEL, MET DIE AGROGIGANTEN EN GROTE CHEMISCHE CONCERNS ZOALS SYNGENTA, BAYER, BASF ... HOE KOMT HET DAT JULLIE MARKTAANDEEL WINNEN?

Erik Vanderhaegen: De totale markt van de gewasbestrijdingsmiddelen bedraagt wereldwijd zo'n 60 miljard euro. Het biologische segment is daar voorlopig nog maar een klein deel van. Maar wij stellen vast dat de markt klaar is voor de biologische producten. Dat komt omdat maatschappelijk gezien de chemische producten steeds meer onder druk komen te staan. Toch zou het allemaal nog veel sneller kunnen gaan. In de Europese Unie gaat het bv. allemaal nog veel te traag. Ze kloppen er zich op de borst dat ze pionieren in duurzaamheid, de zogenaamde green deal ... maar het duurt wel 10 jaar vooraleer een biologisch product in de EU goedgekeurd geraakt. Elders in de wereld gaat het veel sneller. In Brazilië lukt dat op één jaar. Vandaar dat wij vooral buiten Europa snel groeien. In Brazilië groeien wij bv. met 60% per jaar. En vandaar ook dat wij niet minder dan 80% van onze omzet buiten Europa halen.

BIOFIRST WINT PRESTIGIEUZE AWARD 'BELGISCHE CHANGEMAKER' VAN DE KRANTEN DE TIJD – L'ECHO

Sinds maart 2024 mag het bedrijf BioFirst (tot voor kort Biobest) uit Westerlo zich de eerste Belgische Changemaker noemen; een award uitgereikt door de kranten De Tijd en L'Echo. Met die award willen de kranten bedrijven in de bloemetjes zetten voor hun duurzame oplossingen om onze aarde leefbaar te houden. Maar het moet ook gaan om economisch rendabele projecten. BioFirst bewijst (zie Kader 'BioFirst: een profiel') dat je van ecologische producten ook een bloeiende business kan maken. Een onafhankelijke jury onder leiding van professor Steven Van Passel, duurzaamheidsexpert en vice-rector van de UAntwerpen, lauwerde BioFirst met deze Award van Belgische Changemaker.

FINANCIEEL KUNNEN JULLIE DE SNELLE GROEI BLIJKBAAR GOED MANAGEN, O.A. DANKZIJ DE INVESTERINGSMATSCHAPPIJEN-AANDEELHOUDERS. MAAR HOE DOEN JULLIE DAT MET DE PRODUCTIE?

Erik Vanderhaegen: Dat is inderdaad een uitdaging. Twee zaken zijn voor ons belangrijk. Focus en timing. Focus wil zeggen dat wij niet alles tegelijkertijd kunnen doen. Door onze innovatie-inspanningen hebben wij een grote portefeuille aan ideeën en producten. Onze CEO Jean-Marc Vandoorne gaf recent nog enkele voorbeelden. Wij zouden bv. met biologische producten bepaalde verrottingsprocessen in graansilo's kunnen tegen gaan. Of insecten kunnen kweken voor dierlijke of menselijke consumptie. Maar we kunnen niet alles tegelijk doen. Focus is dus belangrijk. Dat is dan ook de reden waarom we eerst groot wilden zijn in de serreteelt, en ons nu pas richten op teelten in open volle grond. En dan timing. De overname van Biotrop was een voorbeeld van 'juiste timing'. Maar natuurlijk ook welk product je op welk moment in welke markt zet is zeker en vast ook een kwestie van goede timing.

HEEFT UW STUDIE AAN DE LEUVENSE FACULTEIT FEB VOOR U IETS BETEKEND VOOR UW BEROEPSLOOPBAAN?

Erik Vanderhaegen: Het is zeker een goede startbasis geweest, een sterke deuropener. Het leuke aan handelsingenieur is toch dat je ook wat technische bagage meekrijgt omdat het zo'n polyvalente richting is. Tot op vandaag kan technologie mij minstens evenveel boeien als cijfers. Ik had wel mijn netwerk vanuit de faculteit beter moeten onderhouden. Maar het vele reizen en de drukke agenda's hebben daar een stokje voor gestoken. Als wederdienst wil ik mij wel graag beschikbaar maken voor eventuele gastcolleges ...

Fa Quix en Freddy Nurski

BEZOEK AAN LABIOMISTA IN GENK-ZWARTBERG

Gesprek met kunstenaar Koen Vanmechelen

Een wat aparte activiteit, want ‘cultuur en natuur ineen’, dat was het bezoek aan Labiomista met de regionale kern Ekonomika Limburg. Voorzitter Greet Beenaerts zorgde voor deze zeer originele én intrigerende activiteit op 16 mei 2024. Het doel van Labiomista, gelegen op de plaats waar eertijds de Zoo van Zwartberg lag, is om een unieke en inspirerende plek te creëren waar kunst, natuur en wetenschap samenkomen. Labiomista wil bezoekers door middel van kunstwerken, tentoonstellingen en educatieve programma’s inspireren om duurzamer te leven en meer respect te tonen voor de natuur.

Labiomista is een plek waar je als bezoeker wordt uitgedaagd. De grote inspirator is kunstenaar **Koen Vanmechelen** die er in een enorm gebouw beschikt over een expositieruimte en een kunstenaarsatelier en -studio, genaamd ‘The Battery’. Labiomista is in 2019 opengegaan. Het bezoek aan het 24 hectare grote park is een leuk avontuur. Het gebied is ontworpen als een interactieve en educatieve omgeving waar bezoekers leren over biodiversiteit, ecologie en de relatie tussen mens en dier. Je komt op het wandelpad van ruim een kilometer ook veel fascinerende kunstwerken, gebouwen en teksten tegen.

Het poortgebouw waar je het park binnenkomt heeft de vorm van een boot en heet dan ook niet toevallig ‘The Ark’, verwijzend naar de Ark van Noach die destijds ook de biodiversiteit redde van de zondvloed. De Ark van Koen Vanmechelen opent een park met tal van dieren – exotische en andere – die soms echt zijn en soms kunstpareltjes.

‘Hybride’ is het woord dat de kunst van Koen Vanmechelen – wereldberoemd voor het kruisen van kippen tot ‘de ultieme kip’, ‘the planetarian chicken’ – allicht nog het meest typeert. ‘Hybride’, of ‘mengeling’ of ‘dualiteit’, of nog ‘conflict’: het is steeds in zijn werken terug te vinden. Zoals het kunstwerk waar een uil op het lichaam van een aap tot een intrigerend beeldje is verwerkt: een combinatie van verstand en emotie. Doorheen de wandeling in het park word je voortdurend met dit ‘hybride’ geconfronteerd.

Elk beeld of dier dat je er ziet, heeft een verhaal. Je moet het zelf maar eens gaan ontdekken. Bijvoorbeeld de ‘cosmogolems’ in The Future Garden, een soort menselijke robotstandbeelden waarvan er enkele in het park staan en een vijftigtal wereldwijd te vinden zijn. En al is het geen dierentuin, je komt er toch veel exotische dieren tegen: van zebra’s over dromedarissen, struisvogels en alpaca’s tot tapirs ... het is te zeggen, er is een tapirhuis in aanbouw. “Heb je de tapir al eens goed bekeken? Dat is hét hybride dier bij uitstek: de kop lijkt op die van een olifant met een slurf, het lichaam op dat van een beer en de poten op die van een varken”, aldus onze gids. Kortom, Labiomista in Genk wil een bruisende en inspirerende ontmoetingsplaats zijn waar kunst, natuur en wetenschap samenkomen en waar bezoekers worden uitgedaagd om op een nieuwe manier naar de wereld om hen heen te kijken.

© Koen Vanmechelen 21/18
Photo by Jeroen Verrecht

© Koen Vanmechelen
photo:KrisVervaeke

KOEN VANMECHELEN: DE MAN ACHTER LABIOMISTA

Koen Vanmechelen is één van onze toonaangevende hedendaagse kunstenaars. Zijn werk is 'conceptueel' en 'hybride' maar kenmerkt zich evenzeer door een sterke maatschappelijke betrokkenheid. Met het centrum en park Labiomista in Genk-Zwartberg wil Vanmechelen de confrontatie tussen kunst, natuur en wetenschap aan de bezoekers voorleggen. Met als uiteindelijk doel een betere samenleving.

DE NAAM LABIOMISTA

Koen Vanmechelen: "Laat mij jullie de volgende anekdote vertellen. Toen ik in Italië was om de plannen verder te bespreken met onze architect Mario Botta, bedacht ik tijdens het eten dat we die site in Zwartberg ook een naam moesten geven. Ik was aan het denken, "Botta... Bio...", en keek naar mijn bord waarop een *insalata mista* lag. En toen dacht ik, Biomista, dat is het! En ik dacht verder: La is Frans, dat gaan we daar even voorzetten, Bio is internationaal en Mista is Italiaans: Labiomista is de mix van het leven!"

Koen Vanmechelen (rechts) en Bob Elsen (Joker Reizen)

FOOD VOOR DE GEEST

"Labiomista is een plaats waar we inspirerend willen zijn, maar ook de buurtontwikkeling willen stimuleren. We hebben ervoor gekozen om geen horeca op het terrein te hebben, want horeca, restaurants, bars, hotels, enz. dat behoort de buurt toe. Zo wordt de buurt beter van ons initiatief. Labiomista is een *hub* waarin we *food* willen zijn voor de geest, niet voor de buik."

BUSINESSPLAN?

"Ik moet hierbij ook burgemeester Wim Dries en het gemeentebestuur van de stad Genk bedanken. Want zij hebben het terrein geschonken en mijn initiatief gesteund. Op een bepaald moment vroegen ze naar mijn businessplan. Ik zei 'Businessplan? Ik heb geen businessplan, dus kan ik ook niet mislukken.' En toch draaien wij zonder subsidies. Ik heb natuurlijk veel werken 'omgezet' om Labiomista te kunnen verwezenlijken (*noot: kunst van Koen Vanmechelen ging recent van de hand voor circa 100.000€*). Ik ben eigenlijk geen echte ondernemer en ben nog altijd bang dat het niet gaat lukken. Maar tegelijk: angst heeft mij nog nooit tegengehouden om te doen wat ik doe."

COMMUNITY BUILDING

"Het heeft drie jaar gekost om de mensen te overtuigen van dit concept, want er was protest tegen. Maar nu blijkt *community building* de kern van het project te zijn. Vandaag de dag is dat hét buzz-woord: community! Documenta in Kassel gaat alleen nog maar over *communities*. De Biënnale in Venetië gaat vandaag over *communities*."

"Labiomista is een kunstproject midden in de community, in de meest uitdagende wijk van Genk, dat de ontwikkeling van de buurt in gang zet. Ooit was dit de rijkste buurt dankzij de steenkoolmijnen. En eigenlijk zit de buurt nog altijd te wachten, denk ik, op een nieuwe ontwikkeling. Wij hopen daar met Labiomista een stimulans voor te bieden."

LOKAAL VS. GLOBAAL

"Is dit dan een pleidooi voor meer 'lokaal' in plaats van 'globaal'? Het globale bestaat alleen maar door het genereuze van het lokale. Er is evenwicht nodig, het is niet het een of het ander. Dat is in de economie ook zo."

VOORUITZIEN EN DURVEN DENKEN

"Contemporary art speelt zich altijd veel eerder af dan wat zich in de maatschappij manifesteert. 'Communities', daar was ik dertig jaar geleden al mee bezig. Had ik dat toen niet gedaan, dan was ik vandaag gewoon te laat en niet meer relevant geweest. Ik denk dat dat in de kunsten altijd zo gaat, want kunst gaat over visie, vooruitzien en durven denken. Uiteindelijk blijft alleen de visie hangen. Iedere ochtend sta ik op in de hoop iets te maken dat de wereld zal verbazen."

CHRISTIAN VAN THILLO (DPG MEDIA):

“Van digitale transformatie naar digitale waardecreatie”

Christian Van Thillo, de charismatische topondernemer en Executive Chairman van DPG Media, stak op 2 mei 2024 enthousiast en gedreven van wal voor Ekonomika Alumni Antwerpen. Van Thillo studeerde af als jurist aan de KU Leuven, en vertrok naar Duke University in de USA om daar een MBA te halen, zodat hij goed voorbereid de leiding van het familiebedrijf kon vervoegen én versterken. Energiek, enthousiast én gevat schetste hij het kleurrijk maar indrukwekkend parcours dat de familiezaak sinds haar oprichting heeft afgelegd. Hij lichtte toe waarom bepaalde beslissingen destijds genomen werden, maar dat hij nu die keuzes van toen ook kritisch tegen het licht durft te houden om eruit te leren.

Christian Van Thillo: “Velen denken dat ons familiebedrijf altijd al een mediaonderneming is geweest, maar het feit is dat het in de jaren '50 gestart is als een drukkerij. En dat die drukkerij pas in de jaren '60 en beginjaren '70 een uitgeverij van kranten zoals *De Post*, en magazines zoals *Joepie* en *Woef* is geworden.”

“Bij het faillissement van De Standaard ontstond er voor het eerst contact met de familie Hoste, de uitgever van *Het Laatste Nieuws* (HLN). Er was echt een klik tussen onze families, en we zijn intens gaan samenwerken. In '89 werd *VTM* geboren, wat een mokerslag betekende voor de inkomsten van de geschreven pers. Het familiebedrijf was niet meer winstgevend. Het werd het pas terug vanaf 1992.”

“We plukken de vruchten van het feit dat we sinds 1992 altijd een winstgevend bedrijf zijn gebleven. Bovendien houden wij 70% van onze winst in de onderneming. Dat is dus anders dan bij beursgenoteerde bedrijven die 60 tot 70% van de winst uitkeren aan dividenden. En dan is dat geld weg.” Hierbij onderlijnde Christian van Thillo dat het bedrijf voor alle overnames die ze doorheen de voorbije decennia gedaan hebben enkel met banken en eigen cash hebben gewerkt, waardoor ze nooit vreemd kapitaal moesten ophalen. “Ons motto geldt vandaag nog steeds: zorg ervoor dat het bedrijf gezond is én blijft, met de benodigde financiële middelen, zodat je kan blijven investeren in de toekomst. Want we hebben een horizon die heel ver weg ligt.”

STREAMING EN APPS

“Qmusic hebben we zelf opgestart in 2001. *L’Echo* kochten we in 2003 en *De Tijd* in 2005, maar die titels zijn intussen weer verkocht. Ondertussen hebben we 14 kranten in onze portefeuille, gespreid over België, Nederland en Denemarken.”

“In 2007 ontstonden er diverse disrupties door Big Tech, onder meer in de krantenwereld. Die kwamen hard aan in onze sector, vooral omdat een derde van de inkomsten van alle mediahuizen uit advertenties kwamen.”

“Tekenend was bv het opdoeken van *De Gouden Gids* en *De Witte gids*. Steve Jobs (*Apple*) kreeg gelijk toen hij in die beginjaren al claimde: “*Your life will be in your pocket*”. Ook Mark Zuckerberg (*Facebook/Meta*) bouwde een gigantisch imperium op, omdat hij perfect wist wat wij allemaal deden en daarop zijn verdienmodel richtte. TV-kanalen en radio-zenders kwamen de voorbije decennia evenzeer onder felle druk door het gigantisch aanbod van streaming en apps.”

“We brengen veel snel nieuws op onze krantensites, maar dat is niet onderscheidend. De meerwaarde zit in de duiding, achtergrondverhalen en opiniëring. Daarmee maken we het verschil. Ook service-journalistiek over gezondheid, personal finance en andere zaken die lezers helpen in hun dagelijks leven, wordt erg gewaardeerd.”

DUALE TRANSFORMATIE (VAN SCOTT ANTHONY, CLARK GILBERT EN MARK JOHNSON)

Christian Van Thillo: “Wij geloven in een tijdelijke, duale structuur met enerzijds de bestaande A-structuur met al haar unieke expertises, en daarnaast een nieuwe, parallelle B-structuur met alle nieuwste technologieën. Op termijn zal de B-structuur geleidelijk de A-structuur vervangen.”

DPG Media heeft verschillende overnames gedaan teneinde voldoende schaal te bereiken om te kunnen investeren in de digitalisering van haar kernactiviteiten. “Dat is de belangrijkste focus van ons bedrijf. Daarom hebben we liefst 680 IT-ers in dienst en investeren we 130 miljoen euro per jaar in technologie en digitale ontwikkeling. Daarnaast heeft DPG een totaal nieuwe business gebouwd in de afdeling Online Services, met de overname van vergelijkingsites voor verzekeringen, energie en financiële producten (zoals *Spaargids.be* en *Independer.be*), alsook marktplaatsen zoals auto- en jobsites. Intern bundelen en delen we onze kennis via de *DPG Campus*, waar we jaarlijks 47 cursussen organiseren voor in totaal een 900-tal journalisten.”

“Onze *Go-to-Market* is gestoeld op Data Management. Data zijn uiteraard essentieel voor onze onderneming. We gebruiken data voor bijna alle afdelingen: redacties, marketing, advertising en online services. Het helpt ons om onze media en de gebruiks-ervaring continu te verbeteren, alsook om onze adverteerders beter te bedienen. Bij online services stelt het ons in staat om meer toegevoegde waarde te bieden aan onze doelgroepen.”

2,2 MILJOEN VLAMINGEN

“Door al die nieuwe digitale mogelijkheden veranderen gewoontes nu eenmaal: zo keken tien jaar geleden 79% van de kijkers nog live TV. Vandaag is dat nog maar 44%. Maar liefst 32% streamt, en 24% kijkt uitgesteld.”

“Bij deze duale transformatie zijn we succesvol met onze hybride formules: we hebben intussen meer dan 700.000 digitale abonnees. De meeste mensen kiezen voor een volledig digitaal abonnement, maar de hybride formule (digitaal + papieren zaterdagkrant) is ook ontzettend populair. En dat werkt: zo bereikt HLN online en via print elke dag 2,2 miljoen Vlamingen!”

Christian Van Thillo: “De toekomst van de media liggen in het toverwoord innovatie, in het daarin investeren en opschalen. Nog wat interessante cijfers: de digitale inkomsten voor DPG Media bedragen vandaag 190 miljoen per jaar, en vormen een cruciaal onderdeel van ons verdienmodel. Vandaag draaien we 1,7 miljard euro omzet met een EBITDA van 360 miljoen euro.”

IS AI DE TOEKOMST?

Tijdens een boeiende vragenronde gaf Christian Van Thillo tekst en uitleg bij de gestelde vragen. Over fake news was hij optimistisch omdat dit vooral veroorzaakt werd door Twitter (X), maar dat die trend van valse berichten sterk afneemt doordat het bereik van X slinkt. Over AI (Artificial Intelligence) was hij positief want het potentieel is zeker interessant, ook al beseft hij dat dit ooit kan ontsporen. In dat kader lichtte hij de aanpak van DPG Media toe: “Dankzij de DPG Campus slagen we erin om intern elke namiddag met onze experts *Checks & Balances* te organiseren, en al het voorziene, kersverse medianieuws nog eens eerst kritisch tegen het licht te houden.”

Daarna volgden geleide bezoeken van de vele operationele ruimtes en studio's in het gloednieuw DPG Media-gebouw. De begeleidende experts toonden ons hoe de wedstrijden van de Rode Duivels verzorgd worden in de Voetbal Live-studio. Hoe journalisten hun nieuws verwerken in de redactieruimtes van *News City*, hoe de *HLN Live / Breaking-studio* de laatste gebeurtenissen op de voet volgt. In de *VTM NIEUWS-studio* voel je pas die professionele stress maar ook de fierheid om hun nieuwsberichten telkens weer super professioneel te brengen naar de kijkers, en de grote impact van dit medium op zoveel mensen.

Deze zeer boeiende avond in het indrukwekkende News City-gebouw werd afgesloten met een aangename receptie, met dank aan Christian Van Thillo en zijn DPG Media-team!

Patrick D'Espallier

INTERVIEW MET FEB-ALUMNA LIEN HILLEWAERT

“Door topsport te beoefenen, heb ik een enorme persoonlijke groei ervaren op het gebied van teamwerk, communicatie en discipline”

Deze zomer wordt een topzomer voor sportliefhebbers. Met de Olympische Spelen, het EK voetbal, de Tour de France en de tennisturnoien van Wimbledon en Roland Garros krijgen we het ene topevent na het andere gepresenteerd. FEB-alumna Lien Hillewaert mag de Olympische Spelen van Parijs vanop een zeer bevoorrechte positie meemaken: het hockeyveld.

Na een ijzingwekkend spannende match tegen de Britse damesploeg bemachtigden Lien en haar teamgenoten van Red Panthers in januari het felbegeerde ticket voor het meest prestigieuze sportevenement ter wereld. Een portret van een handelswetenschapper/topsporter.

KUN JE IETS VERTELLEN OVER JE ACHTERGROND EN HOE JE IN DE SPORT TERECHT BENT GEKOMEN?

Ik kom uit een sportief gezin van vijf, waarbij mijn jongere zus en ik hockey speelden. Mijn broer speelde voetbal. Sport is altijd een belangrijk onderdeel van ons leven geweest. Hoewel ik vroeger tenniste, gingen mijn ouders op zoek naar een teamsport die ook buiten werd gespeeld. Via-via ben ik toen in aanraking gekomen met hockey en ben beginnen spelen in het derde leerjaar. Rond mijn veertiende speelde ik voor het eerst in een hogere ploeg en op mijn vijftiende begon ik door te stromen naar de nationale jeugdopleidingen.

HOE WAS HET OM TOPSPORT TE COMBINEREN MET DE MIDDELBARE SCHOOL?

Die combinatie was geen evidentie. De trainingen waren vaak 's avonds, maar natuurlijk had ik ook toetsen en taken die de volgende dag moesten ingeleverd worden. Het was lastig om alles te managen, maar ik heb zelden leerstof gemist door de trainingen.

DAARNA GING JE HANDELSWETENSCHAPPEN STUDEREN AAN DE KU LEUVEN IN ANTWERPEN, HOE WAS HET OM DAT MET TOPSPORT TE COMBINEREN?

Dat was best uitdagend. In mijn eerste jaar hadden we een toernooi in Chili, wat de zaken nog complexer maakte.

Dat jaar had ik veel herexamens en besepte ik dat ik hulp nodig had om de combinatie studeren en topsport aan te kunnen.

De begeleiding vanuit de KU Leuven heeft me doen inzien dat ik mijn tijd moest opsplitsen tussen sport en studie. Dat was de enige manier om beide goed te kunnen doen. Het kwam erop neer om strategisch te puzzelen op de lange termijn. Uiteindelijk heb ik mijn studie opgesplitst in halve jaren, waardoor ik na acht jaar mijn studie heb afgerond.

VOELDE JE JE HIERIN ONDERSTEUND DOOR FEB?

Ik moet zeggen, de FEB en de KU Leuven zijn goed in het bijstaan van topsporters, zeker als ik het vergelijk met ploegenoten die aan andere universiteiten studeerden. Ik heb nooit problemen gehad met het verplaatsen van examens of het aanpassen van taken, wat het voor mij een stuk makkelijker maakte.

ZIJN ER OFFERS DIE JE HEBT MOETEN MAKEN VOOR DE TOPSPORT EN VOND JE DIT LASTIG?

Offers vind ik niet het juiste woord, want je offert misschien wel dingen op, maar aan de andere kant investeer je wel in je sportieve doelen en ambities. Sociale evenementen missen, zoals vakanties en weekendactiviteiten, kan soms lastig zijn om te accepteren, maar als je eenmaal op het veld staat en je realiseert hoeveel je ervan geniet, relatieveer je het wel.

VOELDE JE JE SOMS EEN VREEMDE EEND IN DE BIJTEN OPZICHTE VAN JE STUDIEGENOTEN?

Het eerste halfjaar van mijn studie kon ik nog naar de lessen gaan en leerde ik wat mensen kennen, maar daarna werd het bijna onmogelijk om fysiek aanwezig te zijn vanwege de hockey.

Ik voelde me soms een vreemde eend in de bijt omdat ik vaak dingen alleen deed. Als er groepswerken waren, vroeg ik om een individuele taak. Maar eenmaal ik me engageerde voor een groepsopdracht, zorgde ik wel dat ik aanwezig was en dat ik mijn deel van de taken op tijd volbracht. Gelukkig waren de meeste studenten begripvol.

HOE COMBINEER JE JE WERK MET TOPSPORT?

Na mijn afstuderen had ik de mogelijkheid om fulltime te gaan hockeeyen, maar ik wilde ook iets hebben om me naast de sport op te focussen. De gewezen kinesitherapeut van de club bood me een half-time positie aan, wat perfect werkt voor mij. Hij begreep mijn situatie, omdat hij zelf ook topsport heeft gedaan. Het is een baan in de gezondheidssector, waarbij de focus ligt op levensstijl en de impact ervan op zaken als slaap en stress. Ik ben verantwoordelijk voor de marketing.

Eerlijk gezegd weet ik niet hoe ik mijn situatie had kunnen verkopen aan een ander bedrijf. Mijn schema is onvoorspelbaar, met wisselende trainingen en wedstrijden, dus flexibiliteit is essentieel. Ik ben dankbaar dat ik bij iemand ben beland die dat allemaal begrijpt.

HOE GA JE OM MET DRUK EN VERWACHTINGEN?

Als topsporter wil ik altijd mijn beste prestatie neerzetten, dus zorg ik ervoor dat ik alles heb gedaan wat nodig is om in topvorm te zijn. Natuurlijk kan het teleurstellend zijn als een training of wedstrijd niet gaat zoals gepland, vooral omdat ik een perfectionist ben. Elk klein detail kan blijven hangen, maar ik probeer tijdens een wedstrijd die negatieve gedachten los te laten en me te focussen op het moment.

Achteraf analyseer ik wat goed en minder goed ging, zodat ik daarop kan bouwen voor de toekomst.

WAT ZIJN DE BELANGRIJKSTE ZAKEN DIE JE HEBT GELEERD, ZOWEL OP PERSOONLIJK VLAK ALS IN JE VERMOGEN OM SPORT EN WERK TE COMBINEREN?

In de loop der jaren heb ik geleerd dat planning essentieel is. Het balanceren van verschillende aspecten van mijn leven en het efficiënt investeren van mijn tijd zijn cruciaal, omdat tijd kostbaar is. Discipline is daarbij ook van groot belang. Het gaat niet alleen om hockey, maar ook om aspecten zoals levensstijl. Het vergt veel discipline om mijn doel, de Olympische Spelen halen, na te streven.

OP WELKE VLAKKEN HEB JE JEZELF ZIEN GROEIEN NADAT JE GESTART BENT MET TOPSPORT?

Door topsport te beoefenen, heb ik enorme persoonlijke groei ervaren op het gebied van teamwerk, communicatie en discipline. Het deel uitmaken van een teamsport heeft me geleerd hoe ik effectief met verschillende persoonlijkheden kan omgaan, hoe ik onder druk kan presteren en hoe ik tegenslagen kan overwinnen. Daarnaast heb ik geleerd om mijn doelen specifiek te formuleren en ze voorafgaand aan trainingen en wedstrijden te visualiseren.

WELKE ADVIEZEN ZOU JE GEVEN AAN ANDERE ATLETEN DIE OOK HUN PASSIE VOOR SPORT WILLEN NASTREVEN NAAST HUN STUDIE?

Simpel: er gewoon voor gaan. Zolang je er energie uit haalt die gelijk aan of groter is dan de energie die je erin steekt is het de moeite waard. Dit is het moment om je dromen na te jagen. Het vergt planning, discipline en het vinden van de juiste balans tussen werk, studie en sport. Ontspanning en momenten om op te laden zijn net zo belangrijk als hard werken. Dus zoek die balans en blijf gefocust op je doelen en ambities.

WAT WAS DE GROOTSTE TEGENSLAG EN DE GROOTSTE PIEK IN JE SPORTCARRIERE?

De grootste tegenslag was het feit dat we niet geselecteerd waren voor het EK vorig jaar. Dat heeft me geleerd dat succes niet vanzelfsprekend is en dat je er hard voor moet werken. Het hoogtepunt was de kwalificatie voor de Olympische Spelen. De emoties die toen loskwamen, kan ik niet beschrijven. Het was een immense ontlasting en een bevestiging van ons harde werk en toewijding. Ik kijk er enorm naar uit om deel te nemen aan het grootste sportevenement ter wereld en hoop mijn land trots te maken.

EN DAN TOT SLOT, HOE ZIE JE DE TOEKOMST, ZOWEL OP SPORTIEF ALS PROFESSIONEEL VLAK, VOOR JE?

Mijn sportieve doel op korte termijn is mezelf selecteren voor de Olympische Spelen in Parijs. Daarna is het een beetje afwachten hoe ik me voel en of ik nog een jaar op hetzelfde niveau wil doorgaan. Het WK in België in 2026 zou natuurlijk fantastisch zijn. Voorlopig focus ik me op toernooi per toernooi en zie ik wel waar het leven me naartoe leidt.

Ruby van der Horst en Els Brouwers

Jaarlijkse seniorenlunch in de Faculty Club opnieuw een groot succes

Naar jaarlijkse traditie vond op 26 april 2024 de Ekonomika-seniorenlunch plaats in de Faculty Club in Leuven. Alle afgestudeerde 60-plussers van onze faculteit FEB worden daarop uitgenodigd, samen met hun partner. Dit jaar tekenden meer dan 150 Ekonomika-vrienden present, alweer een groot succes. Het is telkens een fijn en hartelijk weerzien. Speciaal op die gelegenheid worden de alumni in de bloemetjes gezet die 50 jaar geleden aan de faculteit gestart zijn. Dit jaar was het de beurt aan de alumni die in 1974 hun economiestudies begonnen zijn... een halve eeuw geleden.

Foto's: © Berten fotografie

1974! HERINNER U:

- de Watergate-affaire en het aftreden van de Amerikaanse president Richard Nixon
- begin van de Anjerrevolutie in Portugal
- eerste kernproef door India
- voor het eerst werd een product met een streepjescode gescand aan de kassa
- de eerste Volkswagen Golf kwam op de markt
- op muzikaal gebied kregen we de opkomst van Punk, herinner u de Punky Stones op het kerstfeestje van Ekonomika
- En klappers zoals Mud met 'Dyna-Mite' en 'Tiger Feed', Carl Gouglas met 'Kung Fu Fighting', 'Gigi l'amoroso' van Dalida en natuurlijk 'Waterloo' van ABBA dat het Eurovisiesong-festival won!
- En last but not least: de boeiende lessen economie van prof. Mark Eyskens en prof. Vic Van Rompuy.

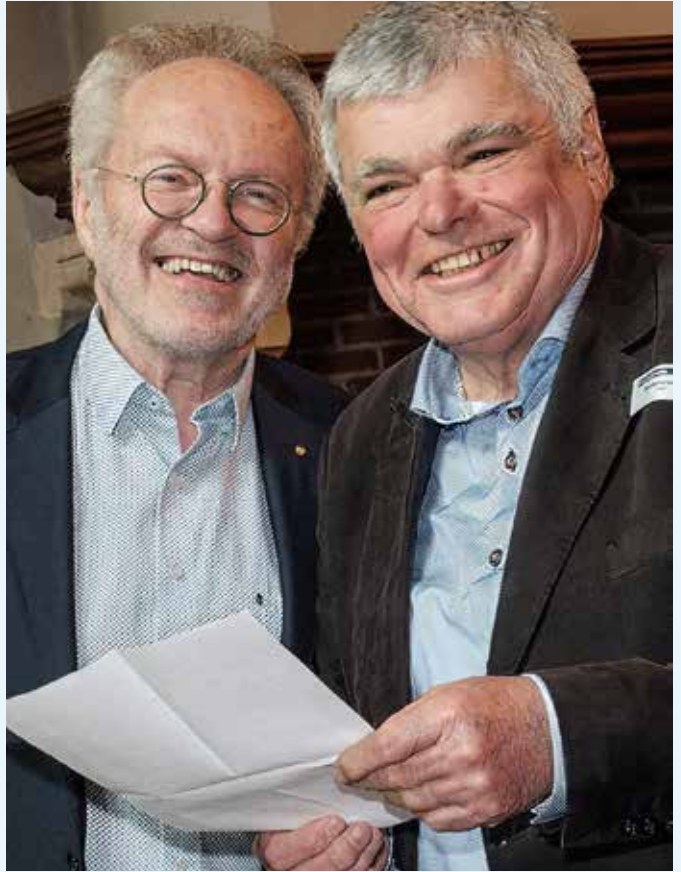
Maar bovenal was 1974 het jaar waar vele aanwezigen elkaar leerden kennen: het 48ste jaar van Ekonomika, met praeses **Jan Oosterlynck**.

Naar goede traditie ontvingen de jubilarissen een erediploma én een gouden Ekonomika-speldje uit handen van **Freddy Nurski**, de voorzitter van Ekonomika-senioren. Freddy zorgde er tevens voor dat de hele activiteit vlekkeloos verliep. En met tevredenheid stelde hij vast dat de gouden speldjes met fierheid gedragen werden!

KEYNOTE PAUL DE GRAUWE

De lunch in de Faculty Club werd, zoals steeds, erg gesmaakt. De kers op de taart was een keynote van prof. **Paul De Grauwe** over enkele actuele economische thema's (*zie ook apart artikel in deze ECONnect*). Vervolgens vergastte de decaan van onze faculteit FEB, prof. **Wilfried Lemahieu**, ons op een korte update over het reilen en zeilen aan de faculteit, die het overigens zeer goed stelt!

Met het zangtalent van de aanwezigen onder de toonvaste leiding van oud-praeses Jan Oosterlynck werd deze 40ste editie afgesloten met een korte cantus. Het was alweer een unieke ervaring, met veel nostalgie en fijne vrienden, die nog enkele uurtjes werd verdergezet in de vroegere Thierbrau, vandaag brasserie De Waaiberg... Tempus fugit!

PAUL DE GRAUWE:

‘Er is zeker nog een toekomst voor de Europese industrie, maar de vernieuwde strenge Europese begrotingsregels kunnen wel een recessie veroorzaken.’

Tijdens de jaarlijkse bijeenkomst van de Ekonomika Senioren in de Faculty Club in Leuven op 26 april 2024 besprak professor Paul De Grauwe de opkomst van China als een industriële grootmacht en de mogelijke gevolgen die hij ervan verwacht voor de Europese industrie. Hij stelde dat China, dat ooit weinig industriële goederen produceerde, nu bijna 30% van de wereldwijde verwerkende nijverheid voor zijn rekening neemt, meer dan het dubbele van de EU en de VS. China is niet alleen kwantitatief succesvol, maar wordt ook een technologische leider in sectoren zoals zonnepanelen, batterijen, elektrische auto's... Prof. De Grauwe bracht daarnaast ook kritiek uit op de vernieuwde Europese begrotingsregels.

De cruciale vraag voor Europa is of China de Europese maakindustrie zal overnemen? Prof. De Grauwe gelooft niet dat dit zal gebeuren. Hij verwijst naar de theorie van comparatieve voordelen van David Ricardo, die stelt dat het niet in het economisch belang van China is om alles te produceren. Zelfs als China in alle sectoren beter zou zijn, zouden ze zich moeten specialiseren in sectoren waar ze de grootste voordelen hebben, wat meer inkomen genereert dan alles te willen produceren.

Deze theorie suggereert dat er altijd sectoren zullen zijn waarin Europa zich kan specialiseren, waardoor handel met China een tweerichtingsverkeer blijft. Europa kan bijvoorbeeld farmaceutische producten maken, zelfs wanneer China de productie van batterijen en elektrische auto's domineert.

Prof. De Grauwe betwijfelt of de Chinese overheid geopolitieke doelen nastreeft om de wereld te domineren door de industriële capaciteit van andere landen te vernietigen. Hij geeft twee redenen waarom zo'n strategie zou falen. Ten eerste, wanneer China alles produceert, zou Europa niets hebben om in ruil aan te bieden, wat leidt tot onhoudbare schulden. Ten tweede zou een dergelijke strategie onvermijdelijk leiden tot protectionisme, waarbij Europa en Amerika hun grenzen zouden sluiten.

De conclusie is dat een Chinese strategie om alles te willen produceren niet zal slagen en dat er nog voldoende industriële kansen voor Europa en Amerika zullen overblijven. Paul De Grauwe benadrukte voorts dat er geen reden is om aan te nemen dat het maken van batterijen superieur is aan het ontwikkelen en produceren van vaccins, wat aantoonde dat verschillende industrieën elk hun eigen waarde hebben.

KRITIEK OP DE EUROPESE BEGROTINGSREGELS

Prof. De Grauwe bekritiseerde ook de vernieuwde Europese begrotingsregels, die volgens hem Europa schade zullen toebrengen. Hij stelde dat de tijdelijke opschorting van de regels tijdens de pandemie plaats heeft gemaakt voor een akkoord over "opgefriste" regels. De belangrijkste wijziging is de introductie van een "duurzaamheidsanalyse" door de Europese Commissie, die de schuldratio van lidstaten beoordeelt op 'duurzaamheid'. Dit vereist voorspellingen over economische variabelen zoals BBP-groei en inflatie.

Hij bekritiseerde het behoud van de oude regels als arbitrair en schadelijk, zoals de 3%-norm voor de begrotingstekorten en de 60%-norm voor de overheidsschuld. Hij waarschuwde dat deze regels, samen met bezuinigingen in een periode van hoge ECB-rentevoeten, een Europese recessie kunnen veroorzaken. Bovendien beperken ze de mogelijkheid voor lidstaten om publieke investeringen te financieren via schuld, wat essentieel is voor investeringen in de energietransitie en een groene economie.

Prof. De Grauwe pleit voor een regel die investeringen toestaat als het maatschappelijk rendement hoger is dan de schuld-kosten, ongeacht de schuldratio. Hij benadrukte dat investeringen in duurzame groei en overheidsinkomsten de schuld duurzaam maken. De huidige regels negeren volgens hem het belang van schuldfinanciering voor publieke investeringen en houden vast aan schadelijke dogma's waardoor Europa zichzelf benadeelt.

Freddy Nurski

Exclusief bedrijfsbezoek aan Arie-Jean, restaurateur van vooroorlogse oldtimers

Op 27 april 2024 werden een dertigtal Ekonomika Alumnileden uitgenodigd voor een exclusief bezoek aan Arie-Jean, een vooraanstaand bedrijf gevestigd in Waarschoot, gespecialiseerd in het onderhoud en de restauratie van vooroorlogse oldtimers en vintage auto's. De combinatie van passie voor historische voertuigen en een voortreffelijke wijnproeverij werd een unieke ervaring voor alle liefhebbers van klassieke auto's en wijn.

Het bezoek bood inzicht in de geschiedenis en de missie van het bedrijf Arie-Jean, evenals de passie van het team voor klassieke auto's. Arjen, de eigenaar van Arie-Jean, kreeg zijn opleiding in Engeland, waar hij een unieke specialisatie verwierf die maar weinig mensen in Europa bezitten. Een fascinerende showcase bood inzicht in de kunst van *reverse engineering* en hoe Arie-Jean deze techniek toepast in het onderhoud en de restauratie van klassieke auto's. Dit gaf de deelnemers een dieper begrip van de complexiteit en het vakmanschap die gepaard gaat met het restaureren van deze prachtige voertuigen.

Arie-Jean maakt alle onderdelen van de oldtimers zelf met behulp van zeer gespecialiseerde machines, waaronder een snijmachine die met een waterstraal hout, leer en ook metaal kan snijden. Het vervaardigen van deze onderdelen vereist bijzondere expertise, zoals Arjen met trots demonstreerde toen hij ons een blinkende velg toonde die uit één blok aluminium was vervaardigd. Op deze manier slagen hij en zijn medewerkers erin om afgeschreven auto's opnieuw tot leven te wekken.

ENGELAND EN DUITSLAND ALS TOPMARKTEN

Arjen is zeer veeleisend voor zijn medewerkers, maar biedt hen een unieke gelegenheid om een hooggespecialiseerde opleiding te volgen. Voor de vele jongeren die bij Arie-Jean werken, is dit ook een unieke kans om hun vaardigheden op dit gebied te ontwikkelen.

Arie-Jean bedient voornamelijk buitenlandse klanten, met name uit Engeland en Duitsland, waar de passie voor vooroorlogse oldtimers veel groter is. Dit onderstreept de internationale reputatie en expertise van het bedrijf in de restauratie en het onderhoud van klassieke auto's.

FIJNE WIJN EN KUNSTFOTO'S

De smaakpapillen van de deelnemers werden inmiddels verwend door een verfijnde selectie wijnen van Wijnhandel Neyt uit Lievegem. We konden, omringd door prachtige klassieke auto's, genieten van heerlijke wijnen waardoor een unieke en onvergetelijke ervaring ontstond. Het verbaasde ons niet dat we na het bezoek meerdere deelnemers terugzagen in de wijnwinkel van Piet.

Arie-Jean had zijn werkplaats speciaal voor het bezoek van Ekonomika opgefleurd met kunstfoto's van Johan Vandenberghe, een kunstfotograaf gespecialiseerd in het fotograferen van oldtimers. De combinatie van het bewonderen van prachtige klassieke auto's, het ontdekken van het vakmanschap achter het onderhoud en de restauratie van de oldtimers, het genieten van heerlijke wijnen en prachtige kunstwerken zorgde voor een onvergetelijke en unieke ervaring voor alle deelnemers aan dit bedrijfsbezoek aan Arie-Jean.

Bert Van Holder

<http://www.arie-jean.com>
<https://www.wijnhandelonline.be>

YOUNG ALUMNI DRINK

4 APRIL, BRUSSEL EN 30 MEI, LEUVEN.
MEER FOTO'S VIND JE IN DE DIGITALE ECONNECT:

COLUMN BART VAN CRAEYNEST

Hoe de industrie cruciaal is voor onze toekomstige welvaart

De industrie blijft een cruciale sector voor onze toekomstige welvaart, vooral via haar rol in innovatie, export, productiviteit en zelfs de duurzame transitie. Maar die industrie staat vandaag zwaar onder druk. Het is dringend tijd voor een echte strategie om het voortbestaan van de industrie in onze regio te vrijwaren.

Het faillissement van Van Hool, de herstructurering bij Barry Callebaut, de sluiting van fabrieken van chemiebedrijf Celanese, papierproducent Sappi en textielbedrijven Ontex, Balta en McThree, de onzekerheid rond de toekomstige productie bij Audi Vorst, de problemen bij verschillende staalproducenten ... Onze industrie staat al een tijdje onder zware druk. En dat vormt een ernstige bedreiging voor onze toekomstige welvaart.

INDUSTRIE ONDER DRUK

Het gewicht van de industrie in onze economie is al decennialang aan het afnemen. Begin jaren 70 was de industrie nog goed voor zo'n 30% van de toegevoegde waarde in de Belgische economie. Tegen 2010 was dat aandeel gehalveerd. Dat was op zich geen onoverkomelijk probleem. De activiteit in de industrie bleef overwegend toenemen, maar andere sectoren, vooral in de diensten, lieten een nog sterkere groei optekenen waardoor het aandeel van de industrie afnam. **Die transitie van industrie naar diensten leek grotendeels achter de rug in 2010, waarna het aandeel van de industrie in onze economie stabiliseerde op zo'n 15%.**

Vandaag staat onze industrie, in België net zo goed als in grote delen van Europa, terug onder druk. De industriële activiteit nam vorig jaar duidelijk af, en ligt vandaag ruim 6% onder het niveau van net voor corona. Daarmee hoort de Belgische industrie bij de hardst geraakte van Europa. Gemiddeld nam de industriële activiteit in de Europese Unie in dezelfde periode met 1,5% toe. Binnen de industrie is er ook wel heel wat variatie in de mate waarin de activiteit onder druk staat. **Zo zakte de capaciteitsbezetting in sectoren als de chemie, de kunststofverwerking, de papierverwerking en de textiel**

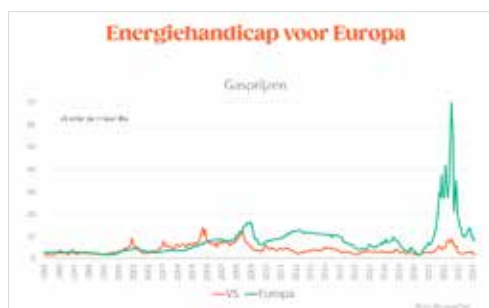
terug tot de laagste niveau sinds begin jaren 80 (toen dit soort data voor het eerst opgetekend werd). Begin 2024 kwam daarin lichte beterschap, maar de capaciteitsbezetting in deze industriële sectoren blijft opvallend laag. Dat voorspelt uiteraard weinig goeds voor de investeringen in de sector. (Figuur 1)

COMBINATIE VAN CONJUNCTURELE EN STRUCTURELE FACTOREN

De wereldwijde industrie zat de voorbije jaren een beetje op een rollercoaster. Bij de start van de coronacrisis ging de hele sector zwaar in de remmen, maar nadien volgde een even opmerkelijk herstel. De inhaalbeweging uit de coronacrisis zorgde ervoor dat grote delen van de industrie boven hun normale toerental moesten draaien. Het was altijd al duidelijk dat dat een tijdelijke fase was, die sowieso gevolgd zou worden door een terugkeer naar meer normale activiteitsniveaus. Maar bovenop die schommelingen spelen ook nog andere factoren een rol.

Zo zijn de energieprijzen na de spectaculaire opstoot in 2022 wel weer duidelijk teruggezak, maar toch blijven die gevoelig hoger liggen dan in de rest van de wereld. **Zo liggen de Europese gasprijzen vandaag nog 4 tot 5 keer hoger dan die in de VS. En de energieprijzen liggen in België dan ook nog eens hoger dan in de omliggende landen.** Het is dan ook geen toeval dat vooral de energie-intensieve industriële sectoren (die blootgesteld staan aan internationale concurrentie) in ons land het vandaag moeilijk hebben. Met de energietransitie kan die energiehandicap op termijn wel terug verdwijnen, maar het duurt nog jaren voor het zover is. De Europese industrie zal dus in zekere mate moeten leren leven met een langdurige energiehandicap. (Figuur 2)

Daarbovenop worden Belgische bedrijven ook geconfronteerd met een belangrijke loonkostenhandicap, die vooral met de stevige loonindexering tijdens de recente inflatiecrisis terug opgeflakkerd is. En dan zijn er nog **de moeilijkheden en onzekerheden over vergunningen. De stikstofcrisis** (die mogelijk straks nog gevolgd wordt door een gelijkaardige crisis rond waterkwaliteit) impliceert een belangrijke onzekerheid rond de vergunningen (zowel nieuwe als verlengingen) van industriële bedrijven, wat uiteraard niet bevorderlijk is voor investeringsbeslissingen. Het aanslepende dossier rond Project ONE van INEOS, de nieuwe ethaankraker gepland in de Antwerpse haven, springt daarbij heel erg in het oog. Als zo'n project niet vergund geraakt (of langdurig blijft aanslepen), zorgt dat ook voor meer onzekerheid rond andere investeringsprojecten.

De ongerustheid in de industrie kwam dan ook duidelijk naar voor in een enquête van Voka bij 400 industriële bedrijven in Vlaanderen begin maart. **75% van de respondenten gaf daarin aan dat ze er niet van overtuigd zijn dat Vlaanderen een goeie plek blijft om te investeren en te ondernemen.** Die enquête viel dan wel net in de piekperiode van de problemen bij Van Hool (wat allicht ook woog op het sentiment), maar de resultaten zetten toch de ongerustheid over de toekomst van de industrie in onze regio pijnlijk in de verf.

“De industrie is gemiddeld 40% productiever dan de rest van de economie ”

CRUCIAAL VOOR ONZE WELVAART

Tijdens de structurele transitie van de industrie naar de diensten in de jaren 80 en 90 was er onder economen een discussie over de vraag of een economie wel een industriële basis nodig heeft. Misschien was een volledige diensteneconomie wel een aantrekkelijker model. In Europa is het Verenigd Koninkrijk het verst gegaan in de overschakeling naar een diensteneconomie. De industrie is er vandaag minder dan 10% van de economische activiteit. Die transitie is evenwel niet meteen een grandioos succes gebleken. **Een industriële basis is wel degelijk van belang voor een succesvolle economie, en dus ook voor een toenemende welvaart.** (Figuur 3)

Ondanks het relatief beperkte gewicht in de toegevoegde waarde (15%) blijft de industrie een cruciale sector voor onze economie. **Zo is de industrie goed voor de helft van de bedrijfsuitgaven voor onderzoek en ontwikkeling,** belangrijk in een economie waarin innovatie een bepalende factor is voor succes. Daarnaast staat de industrie ook in voor **meer dan de helft van onze export.** Bovendien zijn bedrijven die deelnemen aan internationale handel gemiddeld productiever dan bedrijven die enkel gericht zijn op de binnenlandse markt. Dat weerspiegelt zich ook in de industrie die typisch op internationale markten actief is en die **gemiddeld 40% productiever** is dan de rest van de economie. **De industriële sector is dus ook een motor voor onze productiviteit, de echte sleutel van onze welvaart.** Naast de directe impact van de sector is er trouwens ook een heel ecosysteem van dienstverlenende bedrijven en toeleveranciers aan gekoppeld.

Via die bovengemiddelde impact op innovatie, buitenlandse handel en productiviteit speelt de industrie een veel grotere rol in onze welvaartcreatie op langere termijn dan het pure aandeel in de economische activiteit. In theorie kan die rol van de industrie overgenomen worden door andere activiteiten die gelijkaardig bijdragen tot de toekomstige welvaart, maar in de praktijk valt dat allicht extreem moeilijk te realiseren.

Ten slotte speelt de industrie ook in de duurzame transitie een belangrijke rol. **Onze industrie is gemiddeld veel duurzamer ('properder') dan hun concurrenten in grote delen van de rest van de wereld.** Als bijvoorbeeld de staalproductie hier verdwijnt of de ethaankraker van INEOS onmogelijk blijft, dan zullen we hier nog niet meteen stoppen met staal of plastic te gebruiken. Dan voeren we het in uit pakweg India of China waar het veel vervuilender geproduceerd wordt. Op het vlak van duurzaamheid zijn we dan uiteindelijk slechter af. In die optiek valt zelfs te argumenteren dat we net meer industriële activiteit naar hier (Europa) zouden moeten halen, niet omgekeerd.

EEN STRATEGIE VOOR DE INDUSTRIE

In theorie levert een open wereldeconomie de meeste welvaart op, waarbij elke regio zich toelegt op wat die het beste (meest efficiënt) kan en er volop concurrentie speelt tussen bedrijven. In de praktijk zien we al jaren dat verschillende grote economische blokken dat toch heel anders aanpakken. **Denk maar aan het America First-beleid in de VS en de strategische aanpak door de Chinese overheid.** Tegen die achtergrond moet ook Europa (en trouwens ook België) meer strategisch gaan nadenken over de aanpak van het economische beleid, met een centrale rol voor de toekomst van de industrie in onze regio. Naast de Europese Green Deal moet **ook een Europese Industrial Deal geplaatst worden** met veel meer samenwerking met en tussen de Europese lidstaten. En ook op Belgisch niveau is een meer toekomstgericht beleid rond de industrie nodig.

Zowel op Europees als op Belgisch niveau gaat het er dan vooral over om een aantal van de huidige hindernissen voor de industrie te verlagen onder meer via **een veel beter gecoördineerd energiebeleid, een vlotter en rechtszekerder vergunningenbeleid en een zekere border adjustment aan de grenzen van de Europese markt die het internationaal speelveld gelijktrekt.** Dit laatste zou dan bijvoorbeeld kunnen

gerealiseerd worden door meer rekening te houden met duurzaamheidscriteria of oneerlijke concurrentievoordelen voor bedrijven uit derde landen.

Zeker dat laatste is een moeilijke evenwichtsoefening. Het kan niet de bedoeling zijn om inefficiënte en weinig productieve ondernemingen hier af te schermen van buitenlandse concurrentie. Daarvoor werd industrieel beleid in het verleden al te vaak misbruikt. Anderzijds mag onze industrie niet ten onder gaan aan scheefgetrokken concurrentie (onder meer door massale overheidssteun elders), wat een nefaste impact zou hebben op onze toekomstige welvaart.

De industrie is van cruciaal belang voor onze welvaart. En die industrie staat vandaag duidelijk onder druk. Vandaar is er zowel op Europees als op Belgisch vlak nood aan een strategie voor de industrie. Die moet er vooral op gericht zijn om de hindernissen die we onze eigen industrie opleggen te verkleinen en de concurrentiepositie van de industriële sector op internationaal vlak te versterken.

Bart Van Craeynest
Hoofdeconoom bij Voka en auteur van het boek
België kan beter

Find opportunity everywhere with KPMG

KPMG offers opportunities to graduates and experienced professionals who want to do work that matters. Whether it's in Audit, Tax, Accountancy or Advisory, you will work together with colleagues who take care of each other, who value the differences that lead to stronger insights and innovation, and who are learning for a lifetime.

Who are we looking for?

1. **Senior Consultant - IFRS Advisory**
@KPMG Business Consulting
2. **SAP S/4 HANA Sales Consultant**
@KPMG Digital Advisory
3. **(Senior) Advisor SAP Security & SAP GRC**
@KPMG Digital Risk Management

INTERVIEW PROFESSOR EMERITUS SYLVAIN PLASSCHAERT (95)

over zijn rijkgevulde en zeer gediversifieerde loopbaan

Geboren op 13 mei 1929 in een kustgemeente, heeft hij zijn middelbare studies Grieks-Latijns kunnen voltooien ondanks de moeilijke oorlogsjaren. Van 1946 tot 1951 studeerde hij Rechten, en ook Thomistische wijsbegeerte aan de KU Leuven, en aansluitend 'zuivere' economie. Hij vermeldt dankbaar Prof. Karel Pinxten, die zijn studenten kon begeistere, ondanks zijn (te) vele leeropdrachten, en helaas vroegtijdig overlijden. Prof. Pinxten moest bv. afwisselend de centraal geleide economie en de vrijemarkteconomie behandelen! Dit illustreert dat in die periode de Sovjeteconomie met ernst ... en vrees werd benaderd. Voor zijn tweede jaar economie schreef Sylvain Plasschaert zich in aan de Universiteit van Rome, dankzij een studiebeurs vanwege de Italiaanse regering, toegekend aan iemand die zich niet zou verdiepen in kunstgeschiedenis ... Ik laat hem uitgebreid aan het woord.

Prof. Sylvain Plasschaert: In Italië hadden enkele professoren een hoge reputatie opgebouwd inzake de '*Scienza della Finanza e del Diritto Finanziario*'. Ik had toen het voornemen te doctoreren in de economie over een fiscaal probleem, een onderwerp dat zich ook in België stelde, met name de hervorming van de inkomstenbelasting, waarvoor ik **Prof. Gaston Eyskens** al had benaderd als promotor. De **Universiteit van Rome** heeft mij geen baten bijgebracht, omdat zij (toen) slechts een *undergraduate*-programma aanbood, maar vooral toch omdat de Italiaanse professoren meer 'brosten' dan de studenten! Ik heb toen, in de bibliotheek van het Italiaans parlement, mijn licentiaatsverhandeling geschreven, en tegelijk dagelijks gemiddeld drie uur in musea en andere kunstencentra doorgebracht. Onovertroffen als humanistische vorming.

In december 1952 werd mij een beurs van de *Belgian American Educational Foundation (BAEF)*, voor 1953-54 aangeboden. Een van de voordelen van de BAEF-beurs was dat men zelf de Amerikaanse universiteit mocht kiezen! Ik heb toen een *Master in Economics* aan de **Harvard University** beoogd. Aangekomen in **Cambridge**, Mass. vernam ik dat hun *Law School* een nieuw programma startte over openbare financiën in ontwikkelingslanden. In het eerste jaar waren er een dertigtal deelnemers, waaronder veel ambtenaren uit Latijns-Amerika. Het programma omvatte niet enkel juridische maar ook economische materies zoals de cursus van **Alvin Hansen**,

de befaamde Keynesiaan. Een ander positief aspect was dat een aantal specialisten inzake openbare financiën zoals bv. **Richard Musgrave**, **Walter Heller** en **Richard Goode** een seminar kwamen aanbieden. Vandaar mijn diploma van Master in Law in Harvard.

Nadien, na mijn legerdienst (18 maanden!) kreeg ik, als Aspirant van het Nationaal Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek, een standplaats in het **Centrum voor Economische Studiën (CES)**, opgericht aan de KU Leuven door Gaston Eyskens, en waar **Gaston Geens** – later de eerste Minister-President van Vlaanderen – en **Karel Tavernier** – later Vice-Rector en Algemeen Beheerder van de KU Leuven [*noot: en ook jarenlang voorzitter van *Ekonomika Alumni**] – de leiding hadden. Het CES heeft vlug een plaats kunnen verwerven in het universitaire milieu, o.m. door de monografieën over de economie van de Vlaamse provincies of arrondissementen.

IN LOVANIAM, 'IN DE CONGO'

Terwijl ik verder werkte aan een doctoraat in de economie, maar toen reeds een neiging vertoonde om het onderwerp van het doctoraat (te) breed te spreiden en bovendien nogal wat artikels publiceerde over andere materies, kreeg ik rond Pasen 1958 een aanbod om te gaan doceren in ... **Lovanium**, de afdeling van **KU Leuven in Congo**, in **Leopoldville (nu Kinshasa)**.

Ik zou er twee vakken doceren, in het laatste jaar Rechten, met name Fiscaal Recht en Handelsrecht.

Ik heb dit voorstel aanvaard. Achteraf beschouwd was die beslissing verre van optimaal. Mijn belangstelling voor de Derde Wereld, de positieve inlichtingen die ik kreeg over Lovanium waar **rector Monseigneur Gillon** zich een ondernemer met visie en daadkracht toonde, en misschien ook een vleugje idealisme, hebben mij er toe gebracht dit voorstel te aanvaarden. Allicht was deze beslissing ook ingegeven door een diepgewortelde voorkeur voor docentschap. Er was nogal wat belangstelling voor Lovanium: wij waren met drie afgestudeerden van de Rechten in 1956 die als collega's in Lovanium opdoken!

Mijn Congolese ervaring is evenwel van zeer korte duur geweest, maar wel intensief. Benoemd in 1958 zou ik beide voormelde vakken slechts doceren vanaf 1959. De Rechten mochten immers slechts een jaar later dan de andere faculteiten starten omdat een gouverneur-generaal openlijk had verklaard dat de Rechten afgestudeerden zou afleveren die het koloniaal statuut van Congo zouden betwisten. Ik zou begin oktober; na mijn huwelijk op 1 oktober, Congowaarts afreizen. Maar op 3 september nam **Maurice Van Hemelrijck, Minister van Congo**, ontslag, en heeft staatsminister **August De Schrijver** die moeilijke taak overgenomen. Hij heeft mij aangeworven als attaché in zijn kabinet. Toen hij even later voor economische en financiële materies werd ontlast door minister **Raymond Scheyven**, werd ik naar het kabinet van deze laatste overgeplaatst. Met mijn bruid ben ik derhalve ... in Brussel gebleven.

Maar ik heb dus de fase van formele dekolonisatie van Congo vanaf de eerste geleerden in Brussel kunnen gadeslaan, zonder daarbij zelf enige rol van betekenis te vervullen. De aandacht was overigens toegespitst op de politieke kalender, die in de toespraken van **Koning Boudewijn** en van **de regering Eyskens-Lilar**, enkele dagen na de bloedige en onverwachte onlusten in Leopoldville, op 4 januari 1959, het iconische woord 'onafhankelijkheid' hadden losgelaten. Toen ging het rad van de geschiedenis in Congo ongemeen snel draaien, en anderhalf jaar later was Congo inderdaad een volkenrechtelijke onafhankelijke staat geworden. Evenwel ... zonder afdoende voorbereiding, hetgeen vooral tot uiting kwam in het gemis aan een goed gevormde Congolese ambtenarij.

Het zou ons te ver leiden hier een poging te ondernemen om het ganse toenmalige Congolese avontuur en de daaropvolgende instorting van de nieuwe entiteit in al haar verwarde ontwikkelingen te ontleden. Er weze enkel aan herinnerd dat praktisch heel koloniaal Afrika meegesleurd werd in een tropische politieke orkaan, waaruit een lange reeks onafhankelijke staten is ontstaan, nadat **Generaal De Gaulle** in 1958 daartoe de deur had open gezet. En dat het kleine België de reusachtige kolonie, die het van Leopold II, een gulzige imperialist, uiteindelijk moest overnemen, maar niet bereid was die erfenis te verdedigen. Mede omdat het daartoe de middelen niet bezat.

Met anderen van het kabinet Scheyven heb ik vanuit Brussel het vervolg van de Congo-tragedie met ontzetting meebeleefd. Het was duidelijk dat de ministers De Schrijver en Scheyven niet verder zouden kunnen aanblijven, ook al heeft de publieke opinie beseft dat hen geen persoonlijke schuld kon worden verweten.

De twee Belgische ministers werden ontslagen op 2 september 1960. Dat was tevens het einde van mijn korte maar hevige Congolese episode die ik aanvankelijk nogal naïef als een langetermijnoptie had beschouwd maar die nu helemaal onrealistisch was geworden. Ik ging dan opnieuw verder werken aan mijn doctoraat op het **Centrum voor Economische Studies in Leuven**.

DE WERELDBANK IN WASHINGTON

De Wereldbank was iets dat mij aantrok. Ik kreeg dan, jaren 60, een uitnodiging om in Parijs een gemandateerde van de **Wereldbank** te ontmoeten. Dat viel best mee. **John Adler** was een bekend specialist inzake *Public Finance*. Ik had hem ook ontmoet in Harvard. Hij zei mij te zullen aanbevelen. De administratieve molen van de World Bank is nogal traag. Ik vertrok met mijn echtgenote naar Washington per vliegtuig begin juni 1961, aangeworven als *fiscal economist*, in een relatief klein 'economic departement', niet gebonden aan één bepaald land. Ik ben er vier jaar gebleven, een heerlijke periode. Het bracht mij een dieper inzicht in de Derde Wereld. Ik ontmoette veel interessante collega's, en had contact met topeconomisten in de bezochte landen.

Ik heb tevens het geluk gehad om aan vier zendingen van lange duur te kunnen deelnemen. De eerste zending betrof het **India** van **Nehru**, in veel opzichten een mysterieus land. Vergezeld van een Indische ambtenaar moest ik de publieke financiën in een zestal provincies bestuderen, wat in vaktiaal *fiscal federalism* wordt genoemd. Ik heb dus veel meer dan enkel **Delhi** bezocht. Daarna werd ik de fiscalist in een grote zending naar **Mexico**.

HET HANDBOEK OVER 'HET BELGISCHE FINANCIEWEEZEN'

Prof Sylvain Plasschaert: "In de decennia vóór mijn aanstelling hadden leergangen over bv. het financiewezen in toonaangevende universiteiten een grondige herbronning ondergaan, in hun analytische fundamenteën, zoals de verhouding tussen 'opbrengst' en hun 'risico', in technisch onderbouwde modellen, o.m. van Markowitz en van Sharpe. Ik beken dat het mij een zware inspanning heeft gevegd om die nieuwe inzichten ten gronde te begrijpen en in de cursussyllabus in te lassen. Na enkele jaren was de tijd rijp om een gedrukt handboek samen te stellen, te meer daar daarover in Vlaanderen een degelijke publicatie ontbrak.

Met als medeauteur **Michel Dombrecht** van de **Nationale Bank van België** en lesgever aan de **Vlaamse Economische Hogeschool (VLEKHO)**, die vooral voor de geldmarkten instond, werd ons boek voorgesteld op een druk bijgewoonde vergadering in de Kredietbank op 21 maart 1989. Ik heb nog meegewerkt, tot 2001, aan drie heruitgaven, maar heb sindsdien die rol gelost. Het boek blijft blijkbaar een standaard handboek over financiewezen."

Bij de derde zending naar **Turkije** werd ik ingeschakeld in een missie van de OESO, geleid door **Prof. Berrill** (Cambridge). De Turkse economie was toen erg ziek en heel wat befaamde economen bogen zich erover, zoals **Jan Tinbergen**, de latere Nobelprijswinnaar, en **Ernest Stern**, de latere topman van de World Bank. Mijn laatste missie van lange duur betrof een beperkt World Bank/IMF-team ter hervorming van het financieel en fiscaal stelsel in het **Portugal van Salazar**. De leiding was toevertrouwd aan Prof. **Eric Lundberg** (Stockholm) die de moed had zijn ongenoegen over het toenmalige beleid in Portugal te uiten. Toch werden wij niet buiten gegooid ... In 1974 volgde de Anjerrevolutie. Tijdens die periode in Portugal heb ik mij kunnen vrijmaken om mijn doctoraal proefschrift over inkomstenbelastingen verder af te werken. Nogal laat om nog veel invloed te kunnen uitoefenen op de fiscale hervorming in België (in 1962). Mijn werkstuk van bijna 300 pagina's behaalde wel de *Vliebergprijs van de Vlaamse Leergangen*.

Achteraf beschouwd, was ik best nog een paar jaar langer bij de World Bank gebleven, maar de terugkeer naar het thuisland voor een betrekking in een commerciële bank was toen nogal gebruikelijk. **Alexandre Lamfalussy**, later de toparchitect van de euromunt, en een *coming man* in de **Bank van Brussel**, deed bij een bezoek aan Washington de suggestie in dienst te treden bij die bank. Wat gebeurde van 1965 tot 1971. Toen begon de snelle uitbreiding van de markt van Euro-obligaties, al was er absoluut nog geen sprake van een eenheidsmunt in Europa. Het concept verwees naar de plaatsing in Europa, van obligaties in dollar grotendeels uitgegeven door Amerikaanse multinationals. De conceptie en het management was in handen van Angelsaksische **Investment Banks** zoals **Warburg** in Londen en **Kuhn Loeb** in New York. De rol van Europese banken bestond erin dergelijke obligaties bij hun cliënteel te

plaatsen. In België was enkel **de Kredietbank** erin geslaagd, via een ingewikkelde formule, het wisselrisico ten dele uit te schakelen en aldus enige leidende rol te vervullen. Weldra zouden commerciële banken in internationale consortia rechtstreeks aanzienlijke Euro-leningen toekennen aan grote ondernemingen of aan landen.

Alhoewel de rol van de Bank van Brussel dus in wezen passief was, hebben de contacten terzake mij een goed inzicht gegeven in die nieuwe, internationale markten. Een andere activiteit bestond erin raad te geven bij beleggingen in aandelen of obligaties, hetgeen mij minder lag.

NAAR EEN DIPLOMATIEKE BETREKKING?

Terwijl ik enigszins twijfelde of een bancaire activiteit mij verder zou boeien, kreeg ik het voorstel om in diplomatieke dienst te treden. Om de grote achterstand van Vlamingen t.o.v. Franstaligen in de diplomatie op te vangen, had **minister Fayat** beslist dat, mits ze geloofsbrieven inzake internationale deskundigheid konden voorleggen, Vlamingen tot het Korps toegelaten zouden worden zonder het (zwaar) klassieke examen te moeten afleggen. Ik kreeg een formeel contractvoorstel en had maar te tekenen. Ik heb daar met mijn echtgenote ernstig over nagedacht.

Door een gelukkig toeval vernam ik in dezelfde periode dat de universitaire faculteiten UFSIA in Antwerpen – pas bevorderd van handelshogeschool tot universiteit – iemand zocht om de financiële vakken te doceren. **Decaan Adrien Taymans, S.J.** dacht dat mijn kandidatuur ontvankelijk was, ook al kreeg ik oorspronkelijk geen volledig doceerprogramma.

Na ernstig overleg met mijn echtgenote heb ik dit universitaire aanbod verkozen boven de diplomatieke weg. Aan de UFSIA zou ik de basis cursus 'Financiële economie' doceren in de eerste en 'Internationale financiën' in de tweede licentie. Zo is mijn 23 jaar durende universitaire loopbaan begonnen, tot mijn emeritaat in 1994.

Ik heb mij die keuze nooit beklagd. Mijn loopbaan bij UFSIA tot mijn emeritaat op 65-jarige leeftijd was steeds actief en gevuld, met heel wat verscheidenheid, ook buiten de leeropdrachten. De UFSIA was een universiteit in opbouw, waar een aantal jongeren naar een doctoraat toewerkten en het professorenkorps konden vernieuwen. UFSIA wist in korte tijd een stevige reputatie op te bouwen inzake kwalitatief onderwijs en onderzoek.

REGIONALE FISCALITEIT EN DE REGIONALISERING

Kort na mijn intrede bij UFSIA, werd ik benaderd om als een van de gecoöpteerde leden te fungeren in de pas opgerichte Gewestelijke Economische Raad voor Vlaanderen (GERV). De leiding van de GERV vroeg aan elk toegevoegd lid een wetenschappelijke bijdrage. Ik heb dan een monografie voorbereid over 'Financiële aspecten van de regionalisatie', met als ondertitel 'Oriëntaties voor een rationeel stelsel van middelenvoorziening voor de Gewesten in België'. Met deze materie was ik tamelijk vertrouwd door mijn studies in Harvard en mijn opdracht voor de Wereldbank in India. De regelingen in een aantal federale landen werden in het onderzoek betrokken.

Die studie, blijkbaar de eerste in ons land over dit onderwerp, werd door de leiding van de GERV gunstig onthaald en behaalde ook een *Prijs vanwege het Gemeentekrediet*. Ook los van dit fiscaal probleem was de omvorming van een unitaire naar een federale staatsstructuur nu een hoofdthema geworden in de economische (en politieke) discussies. Een conclusie in mijn analyse was dat de deelstaten hun openbare middelen in hoofdzaak moesten bekomen uit deelneming in de opbrengst van nationaal genormeerde belastingen. Dat werd toen fundamenteel niet betwist.

TRANSFERTPRIJZEN IN MULTINATIONALE ONDERNEMINGEN

Vanaf het begin van de jaren zeventig konden multinationale ondernemingen op alsmear meer belangstelling rekenen van bedrijfs-, maar ook 'algemene' economen. Aan de UFSIA werd enkele jaren later een cursus over dit onderwerp gepland, die mij werd toegewezen. Het domein was mij niet onbekend, want van 1974 tot 1980 had ik hierover gedoceerd aan het **Europacollege in Brugge**. Ik was tevens mede-stichter van de 'European International Business Association' (EIBA), die hun wisselende jaarvoorzitter elk jaar een conferentie liet organiseren over multinationals. Aan die rol ben ik niet kunnen ontsnappen en heb in 1980 het jaarcongres aan de UFSIA georganiseerd.

Buiten de cursusinhoud heb ik mij vooral toegespitst op **transfertprijzen**, d.i. het prijssticket op transacties tussen eenheden van dezelfde multinational en die de basis bieden voor betwistingen met fiscale administraties. Gedurende enkele jaren heeft **Nestlé** vanuit Brussel research inzake multinationals gefinancierd. Voor die opdrachtgever, die aan de auteur(s) volledige vrijheid liet, heb ik in 1979 'Transfer pricing and

multinational enterprises. Overview of concepts, mechanisms and regulations' geschreven, dat als één der eerste monografieën goed werd onthaald. Inzake transfertprijzen heb ik in die jaren een aantal artikelen geschreven in gespecialiseerde tijdschriften en seminars helpen organiseren.

Enkele jaren later werd het thema van transfertprijzen overgenomen door de internationale accountancy- en auditkantoren, die daar grote expertise in ontwikkelden. Ik heb dan mijn actieve betrokkenheid in dit domein verlaten. Behalve dan later, in 1994, toen de *UN Library on Transnational Corporations* mijn vroeg om als 'editor' te fungeren voor volume 14 uit een reeks van 20 boeken over '**Transfer Pricing and Taxation**'. Die opdracht omvatte een bondige uiteenzetting over de problematiek en de (delicate) keuze van vijftien maatgevende artikels voor het boek.

INTERNATIONALE ZENDINGEN

Toen ik koos voor een academische loopbaan, vreesde ik enigszins aan de thuisbasis gekluisterd te blijven, veel meer dan als diplomaat. Maar pas drie maand na mijn aanstelling vroeg de Wereldbank mij om deel te nemen aan een uitgebreide **missie naar Senegal**.

Uiteindelijk heb ik tijdens mijn voltijdse universitaire loopbaan in totaal aan een 15-tal zendingen deelgenomen voor de **Wereldbank** en de **Verenigde Naties**, voornamelijk in Afrikaanse landen maar ook in **Indonesië** en **Kazachstan**. Dat onze bemoeiingen ter plaatse die landen niet onmiddellijk hebben kunnen redden, wil ik grif toegeven. De kloof met onze kontreien was werkelijk enorm.

Na de implosie van de **Sovjetunie** heb ik ook een lessenreeks van twee weken verzorgd, o.m. in **Warschau** (1992), (toen nog) **Leningrad** (1991) en **Moskou** (1993). Met negatieve bevindingen. In Leningrad, onder **Gorbatsjov**, waren de winkels grondig leeg. In Moskou, onder Jeltsin, waren onze academische partners die normaal tot de middenklasse behoorden, straatarm geworden door de hevige inflatie. Onze studenten, managers van staatsondernemingen, gaven de indruk gepatenteerde plantrekkers te zijn ... Nadien verlegde mijn aandacht zich meer en meer op **China** (zie kadertekst 2 – 'Het Chinese wonder ... of toch niet?').

Na de eeuwwende en de instorting van de Sovjetunie, wenkte het nieuwe onderwerp over de toekomst van de vroegere satellietstaten en hun invloed op onze economieën. U herinnert zich de 'Poolse loodgieters' die bij ons jobs zouden komen stelen. Ik heb mij daarin verdiept in een taalgemengde groep uit de academische wereld. Ik heb een kleine ploeg geleid over de 'micro-economische impact van de **EU-uitbreiding** (op onze bedrijfs wereld)' en ons verslag voorgelegd in 2004 in Praag op een conferentie van Belgische diplomaten in Centraal- en Oost-Europa, voorgezeten door toenmalig **Premier Guy Verhofstadt**.

Nog tot 2019 heb ik actief meegewerkt in een aantal **think tanks in Brussel**, als auteur van enkele van hun *working papers*, als dispuutant of als voorzitter van seminars over **China**. Het betrof vooral het 'European Institute for Asian Studies'(EIAS) en het 'European Center For International Political Economy' (ECIPE), van Zweedse signatuur.

Fa Quix

“NAWOORD EN DANK”

Prof. Sylvain Plasschaert: Toen ik de mijlpaal van 90 jaar had bereikt, moest ik vaststellen dat het ondanks een hoorapparaat niet meer mogelijk zou zijn om van voordrachten te genieten, laat staan er zelf te verzorgen. De moderne geneeskunde heeft mij toen een pacemaker onder het hart ingeplant, wat het leven echt verlengt. Ik noem het daarom een ‘peacemaker’. Dat was de periode van Covid die iedereen op zijn thuisbasis teruggooide. Sindsdien ben ik echt een ‘rustend’ emeritus geworden, maar wél een met interesse in wat er in de wereld gebeurt of kan worden verwacht. En dat is een wereld die steeds sneller verandert. Dit wordt geïllustreerd door het ons dierbare ECONnect, dat nu de gedigitaliseerde wereld verkent, maar die niet meer voor mij bestemd is.

Ik heb het voorrecht op een lang en gevuld leven te kunnen terugblikken. Hoewel het gevarieerd en boeiend was, was het misschien toch niet zo ‘buitengewoon’ want vele anderen hebben minstens evenwaardige taken vervuld en zaken gerealiseerd. Hierbij mag ik de essentiële rol van mijn lieve echtgenote en toegewijde zonen niet vergeten.

Allicht heb ik te zeer verscheidenheid beoefend en mij te weinig gespecialiseerd. Maar externe factoren hebben mijn levensloop sterk beïnvloed. En ten top gedreven specialisatie heeft ook nadelen.

Het universitair onderwijs doet mij denken aan een zandkorrel die wordt achtergelaten op het strand van de wetenschap. Maar die zandkorrel wordt tweemaal per dag overspoeld door nieuwe golven van meer recente wetenschappelijke inzichten. Evenwel, zonder zandkorrels zou zich geen strand hebben kunnen vormen.

Last but not least, een woord van oprechte dank aan Fa Quix, die sinds zovele jaren een stuwende kracht is die Ekonomika-leden verbindt, en die dit relaas van een lang (vooral) academisch leven heeft beluisterd en mee vorm gegeven.

HET CHINESE WONDER ... OF TOCH NIET?

Prof. Sylvain Plasschaert: “Reeds vóór ik het emeritaat bereikte, maar vooral nadien, verlegde zich mijn aandacht fundamenteel naar de indrukwekkende economische groei in China. Eigenlijk zou dit allicht niet gebeurd zijn indien ik niet bij terugkeer uit de VS in 1971 met een leeropdracht zou zijn belast in een toen pas opgerichte eenheid aan **KU Leuven** tot bestudering van de Derde Wereld. Ik kreeg er de opdracht een cursus te verzorgen gericht op Azië. Ik mocht dit zelf invullen met een land naar keuze, en voor mij was dat toen duidelijk ... **India**. Deze nieuwe instelling is evenwel geen succes geworden ...

Hoe dan ook, ik had inzake landbouw vanaf de jaren 1980 reeds het uitzonderlijk positief effect in **China** van de decollectivisatie van de uitbating van landbouwactiviteiten in ‘volkscommunes’ in mijn cursus over India ingelast.

In die jaren werd weldra, wereldwijd en met bewondering, uitgekeken naar het China van **Deng Xiaoping**, dat een indrukwekkende groeiprestatie leverde. Het wekte bijgevolg geen verwondering op dat in de Faculteit der Letteren van **KU Leuven** een **leergang over China** werd opgestart die werd toegewezen aan **Ulrich Libbrecht**, vertrouwd met de Chinese cultuur en meer bepaald met het taoïsme. Die nieuwe tak in de Faculteit kende wél succes. Ik heb toen contact opgenomen met Ulrich. Weldra werd beslist dat mijn vak, nu over ‘Economische Ontwikkelingen’, zou worden ingelast in hun Licentie over China, eerst als een optievak en weldra als een verplicht vak voor de sinologen, maar ook toegankelijk als keuzevak voor studenten in politieke wetenschappen of economie.

Ik heb dus dit vak aan de KU Leuven gedoceerd tot vijf jaar na mijn emeritaat (tot 70 jaar) en zulks met veel genoegen en inzet. Het volkrijkste land ter wereld, met een aloude en rijke cultuur, was toen nog onbekend gebleven. Uiteraard was ik aanvankelijk geen beslagen expert in de Chinese economie, maar dergelijke personen zoals prof. Libbrecht waren toen uitermate zeldzaam. Het ideaal zou een bekwaam econoom maar tevens sinoloog geweest zijn die ook de taal beheerst(e).

Tijdens de jaren 1990's, toen ik reeds emeritus was geworden, lanceerde het Davidsfonds in haar afdelingen reeksen voordrachten over wereldse en culturele geschiedenis, internationale politiek en levensbeschouwelijke problemen. Tussen 1997 en 2009 (dan werd ik 80 jaar) heb ik in 15 steden of grote gemeenten gedurende 2 uren in 6 opeenvolgende weken over China gesproken. Die 12 uren-uiteenzetting lieten toch toe een samenhangende synthese te brengen over China. Aan deze soort van ‘Ronde van Vlaanderen’ hou ik mooie herinneringen over.

Die voordrachtenreeks voedde als vanzelf de idee om zulks in een bredere versie in een boek te verwoorden. Ik heb tweemaal de redactie van een boek ondernomen, eerst in 2001, onder de titel **‘Wie is bang van China. Geschiedenis, Economie, Toekomst’** en een tweede maal (met een Voorwoord van **Mark Eyskens**) met als titel **‘China. Inzicht in zijn doorbraak’**, telkens uitgegeven bij het Davidsfonds. Die boeken werden gunstig ontvangen, ook in Nederland.

En ja, China lijkt ‘een economisch wonder’, maar het is nog veel te vroeg in de geschiedenis om dat nu al als dusdanig te poneren.”

Carglass – bezoek aan het Distributiecentrum in Bilzen

Op 20 februari 2024 werd Ekonomika Limburg ontvangen bij Carglass in het distributiecentrum in Bilzen. Barbara Delvoye zorgde voor een hartelijke ontvangst. Zij is naast economiste van FEB ook Insights Manager bij Carglass. Zij is er verantwoordelijk voor het verzamelen en analyseren van bedrijfsgegevens als input voor de marketing en sales. Zoals bekend is Carglass een wereldspeler op het gebied van herstellen en vervangen van autoruiten.

Naast deze hoofdactiviteit levert Carglass ook andere diensten aan, zoals het vervangen van ruitenwissers, en is het bedrijf ook actief op het gebied van innovatie. Carglass investeert in nieuwe technologieën en methoden om autoruitschade te repareren en te voorkomen. Daarnaast is het bedrijf ook vaak betrokken bij bewustmakingscampagnes over verkeersveiligheid, met name gericht op het belang van goed onderhouden autoruiten voor de veiligheid van bestuurders en passagiers.

In sommige landen werkt Carglass samen met verzekeringsmaatschappijen waardoor klanten gemakkelijker toegang hebben tot hun diensten en de kosten van autoruitreparatie mogelijk ook gedekt worden door verzekeringen.

INTERNATIONALE AANWEZIGHEID

Carglass is sterk aanwezig in Europa en in andere delen van de wereld. In België zijn er 44 *Customer Delight Centers* en 52 mobiele *Service Vans*. Het bedrijf blijft groeien en evolueren om aan de behoeften van klanten te voldoen en om marktleider te blijven in de sector van autoruitservice. Carglass is een onderdeel van het beursgenoteerde familiebedrijf **D'leteren** (met Limburgse roots), ook gekend als importeur en distributeur van auto's uit de VW-group. De omzet bedroeg in 2022 5,5 miljard euro.

Het European Distribution Centre in Bilzen strekt zich uit over een oppervlakte van 43.000 m². Er worden 6.900.000 stuks gestockeerd. 289 medewerkers verdelen die naar 929 afleveringspunten in vooral Noord-, West- en Centraal Europa.

KLANTEN ONTZORGEN

Statistisch gezien heeft een autobestuurder slechts om de 7 jaar een 'kapotte' ruit. Het is daarom enkel op dat moment mogelijk de klant een 'goede ervaring' te laten opdoen door te kiezen voor Carglass. Waardoor hij/zij de volgende keer terug voor Carglass kiest. Ontzorgen staat centraal. Carglass neemt uw 'kapotte-ruit-probleem' over en bezorgt je een 'wow'-gevoel bij het afhalen van je herstelde wagen.

De klantentevredenheid is daarom een heel belangrijk gegeven en de meest recente NPS-score voor Carglass was 82, waardoor zij nummer 1 zijn in VGRRR (*vehicle glass repair, replacement and recalibration*).

Marketing is een grote troef in het aantrekken van klanten: 'Carglass moet de natuurlijke keuze zijn bij glasbreuk', meldt Barbara Delvoye. Via jingles (Carglass herstelt, Carglass vervangt/repareert), testimonials en digitale (on line) tools slaagt het bedrijf erin jaar na jaar te groeien.

Elke 2 seconden wordt een VGRRR-klant geholpen. 90% van de voertuigen zijn bedrijfswagens. In 60% van de gevallen wordt de ruit enkel gerepareerd en in 40% echt vervangen.

TALENT AANTREKKEN

Daarom is er ook veel aandacht voor de medewerkers via employer branding (de *smile & drive*), om engagement en betrokkenheid te stimuleren. Talenten zoeken en koesteren, opleidingen aanbieden en de organisatie managen voor de toekomst staan vooraan in het bedrijfsbeleid.

Na een uitgebreide rondleiding in het enorme distributiecentrum, volgde een aangenaam etentje in restaurant Schuur 17 in Bilzen. Hartelijk dank aan **Greet Beenaerts**, voorzitter van Ekonomika Alumni kern Limburg, voor de organisatie.

Paul Leen

ONDERNEMERS VOOR ONDERNEMERS

Conferentie over 'Climate Change, Biodiversity and Economic Outlook'

Ondernemers voor Ondernemers wil het ondernemerschap in het zuiden aanmoedigen, vanuit de idee dat de economische ontwikkeling via privé-initiatief er voor welvaart zal zorgen. Heel wat bedrijven in Vlaanderen werken nu al samen met Ondernemers voor Ondernemers (OVO). Jaarlijks organiseert OVO een congres in Brussel. Het meest recente vond plaats op 22 november 2023 in het auditorium van BNP Paribas Fortis te Brussel, rond het thema *klimaatverandering, biodiversiteit en economische vooruitzichten*. Er waren een 160-tal deelnemers.

KLIMAATVRIENDELIJK GROEIEN

Moderator Freddy De Mulder – vrijwilliger, bestuurslid en investeerder bij OVO – introduceerde **Max Jadot, voorzitter van de raad van bestuur van de bank** en gastheer van de avond. Hij wees daarbij expliciet naar OVO dat zich op Afrika concentreert om oplossingen te brengen. **Luc Bonte, voorzitter van OVO**, stelde vervolgens kort de werking van OVO voor (selecteren, begeleiden, financieren en volgen van beloftevolle Afrikaanse ondernemingen) en ging vrij snel over naar de grote uitdaging die Afrika te wachten staat: hoe kan het continent groeien zonder de onhoudbare paden van de industrialisering in het westen te bewandelen? Of anders gezegd: hoe kunnen we het leven van de Afrikaan verbeteren zonder negatieve gevolgen voor klimaat en biodiversiteit?

Afrika heeft trouwens weinig tot niets bijgedragen tot de klimaatcrisis maar ondervindt er wel de gevolgen van. Er zijn twee strekkingen in het economisch debat: *de-growth* dat staat voor een vermindering van de energieconsumptie versus *corporate responsibility* waarbij bedrijven optreden als actoren van positieve verandering. *De-growth is niet de goede oplossing om Afrika vooruit te helpen*. Om de transitie tot een goed einde te brengen zullen er dus goede keuzes moeten worden gemaakt. Luc Bonte hield dan ook een pleidooi voor een dialoog rond klimaatverandering en Afrikaanse groei.

AFRIKA IS NIET HET PROBLEEM, MAAR DE OPLOSSING

Frank Bekaert, senior partner bij McKinsey & Company, viel onmiddellijk met de deur in huis. Er is niet alleen de klimaatverandering, maar ook de achteruitgang van de biodiversiteit, de pollutie van voedsel en water en de plasticvervuiling. Voor de meeste van deze problemen bevinden we ons nu al in de rode zone en het verbetert er niet op. Maar gelukkig zijn er, weliswaar complexe, oplossingen. Hij wees bijvoorbeeld op de indrukwekkende verbeteringen in de batterijtechnologie en de opkomst van waterstof als energiebron. Volgens hem

wordt waterstof zelfs groter dan olie, hoewel de uitdagingen in die technologie nog groot zijn. En hij eindigde met een vrij positieve noot voor het Afrikaanse continent: Afrika is niet een deel van het probleem, het is een deel van de oplossing. Denk maar aan de grote rijkdom aan grondstoffen zoals kobalt, koper en uranium.

AFRICA, THE MINING POWERHOUSE

Patricia Bingoto-Maeder, Senior Expert McKinsey & Company, sloot zich naadloos bij de vorige spreker aan. Afrika is inderdaad niet het probleem: volgens haar zijn de mogelijkheden voor zon- en windenergie in Afrika immens. En ze haalde ook het voorbeeld van groene waterstof aan dat tegen 2025 zelfs 4 miljoen jobs zou kunnen opleveren op het continent. Wat grondstoffen betreft, omschreef ze Afrika zelfs als *'the mining powerhouse'*: koper, kobalt (75% van de wereldvoorraad!), mangaaniet en bauxiet. Maar het kan nog beter. Investeren in infrastructuur, regelgeving, duurzaamheid en de opleiding van mijnwerkers zijn broodnodig. Ten slotte gaf ze ook nog 10 praktische tips om de productiviteit, de economische vitaliteit en het leven van de Afrikaan te verbeteren. Digitale technologie omarmen, Afrikaans talent ontwikkelen en de stedelijke infrastructuur verbeteren zijn er slechts enkele van.

KLIMAATUITDAGING OMVORMEN IN KANSEN

Kristof Eggermont is **Senior Consultant Econopolis** en coauteur van het boek *'De Klimatschok'*, dat door de uitgever omschreven wordt als 'een inspirerend boek voor iedereen die niet thuis is in de techniciteit van de klimaatproblematiek'. Hij beschreef het klimaatprobleem als zeer complex, maar tegelijk biedt het ook veel kansen, vooral voor Afrika, dat slechts instaat voor 4% van de wereldwijde CO₂-uitstoot maar wel kan bijdragen aan heel wat oplossingen.

Vooreerst is er de noodzakelijke instandhouding van het regenwoud, de natuurlijke opslagplaats van CO₂. Vooral het

grote Congolesse regenwoud, het grootste na de Amazone, is hier heel belangrijk. Het behoud ervan zou een economische activiteit kunnen worden. Minder bekend is de *geothermie* of aardwarmte, vooral in de Grote Riftvallei (ook bekend als de Grote Slenk) in Oost-Afrika. Kenia haalt nu al 40% van zijn elektriciteitsbehoefte uit geothermie. Dit en andere vormen van duurzame energieopwekking zijn dermate belangrijk dat Afrika op termijn een exporteur van groene energie kan worden.

PANELGESPREK WIJST OP POSITIEVE ONTWIKKELINGEN

Na de *keynote speakers* volgde een panelgesprek met zes genodigden, zie de volgende *quotes*.

Alain Bernard, Consultant DEME Group: "Afrika biedt unieke kansen op het vlak van energie en grondstoffen. Jonge Afrikanen omarmen onmiddellijk de nieuwe technologieën".

Hans Maertens, Managing Director VOKA: "Afrika is het groeicontinent, in 2050 woont daar een kwart van de wereldbevolking. Geen partnerships aangaan met Afrikaanse bedrijven is een vergissing. Afrika is de toekomst voor ondernemingen".

Lieve Fransen MD, PHD, director and policy advisor Wits University, South Africa: "Afrika is de grootste vrijhandelszone, heeft een jonge bevolking en kan het voortouw nemen in

de energietransitie. De wereld moet samenwerken met Afrika om de grote problemen aan te pakken."

Peter Tom Jones, Director Institute Sustainable Metals and Minerals, KU Leuven: "30% van alle kritieke grondstoffen die nodig zijn voor de klimaattransitie bevindt zich in Afrika. Het probleem is dat China Europa meestal voor is. De vraag is hoe we een model kunnen ontwikkelen waarin Europa partnerships kan ontwikkelen met Afrika voor de ontginning van de mineralen."

Wouter Ghyoot, Vice President Government Affairs Umicore: "We steunen OVO al sinds 2006 omwille van de principes die de organisatie hanteert. Op basis van dezelfde principes doen we ook zaken in Afrika. En Afrika kan de dingen helemaal anders aanpakken dan Europa en de VS hebben gedaan, met veel minder CO₂-uitstoot."

Werner Sels, Founder & General Director Lignaverda: "We willen de biodiversiteit bevorderen door bomen te planten. Onze nieuw aangeplante bossen hebben een sociaal-economische impact onder meer door de voedselveiligheid die ze bieden. We hebben al 14.000 ha in Senegal en Burkina Fasso, nu gaan we voor 100.000 ha in Namibië."

Marc Van de Velde

undertheroof.be

ALEIDIS Leuven

- gezellige residentie met 5 appartementen
- schitterende ligging centrum Leuven
  - vlakbij de podiumkunstsites en de kruidtuin
  - 230m van de Oude Markt
  - in een rustige historische wijk
- zicht op de Dijle

MEER INFO EN VERKOOP

peter.lamens@undertheroof.be
0475 25 87 93

Bezoek aan Droneport te Brustem (Sint-Truiden)

Op vrijdag 12 april 2024 werden een veertigtal leden van de regionale kern Ekonomika Limburg door organisator en voorzitter Greet Beenaerts hartelijk ontvangen bij Droneport in Brustem, waarna de ceo van Droneport, Ward Decaluwe, een inleidend overzicht gaf van de voorgeschiedenis, de werking en de toekomstmogelijkheden en -planning van dit centrum.

PRIVÉ- EN SPORTVLIEGTUIGEN

Droneport is niet alleen de 'uitvalsbasis' voor drones, maar ook voor privé sportvliegtuigen. Voor Droneport is er slechts een van de drie door de Duitsers aangelegde startbanen overgehouden, met een lengte van 1,3 km, waarvan echter slechts een zone van 1.200 m gebruikt wordt omdat permanent een opgeleide brandweerploeg aanwezig dient te zijn. Hier kunnen geen straalmotorvliegtuigen landen of opstijgen omdat hiervoor, naast de aanwezigheid van een brandweerploeg, de startbaan dagelijks afgeborsteld dient te worden.

Het oostelijk gedeelte van de startbaan wordt gebruikt voor personenvervoer en het westelijk deel voor de onbemande vliegende voorwerpen (in het Engels: UFO's). Er is sinds september 2023 een totaal van 35.000 zogenoemde 'bewegingen' per jaar toegestaan i.p.v. de 15.000 voordien (elke vlucht is goed voor 2 bewegingen). Er kan hier gevlogen worden tot 600 m hoogte, bv. voor testen door vliegtuigonderdelenbouwer SABCA.

In 1996 heeft het Belgisch leger (ABL) dit vliegveld verlaten en enkel een stuk bosgebied overgehouden voor oefeningen door rekruten. Droneport heeft nog de mogelijkheid tot uitbreiding, tot 30 ha.

VERPLICHTE DRONEREGISTRATIE

Sinds 2021 is er een verplichte registratie van elke drone-aankoop (EU-wetgeving).

Een van de aanwezigen gebruikt zelf een drone en beaamde dit prompt. Beperkingen in de ontwikkeling van een drone zijn tegenwoordig het gewicht (in Frankrijk bestaat er al een drone die 550 kg kan vervoeren) en alle aspecten van de batterij(en).

Nu worden drones al in de fruitteelt gebruikt, zoals een drone van 1 tot 1,5 m lang voor de besproeiing met waterdruppels in de winter om bevriezing tegen te gaan en voor het bekijken van de bloesems (en voorspelling van de mogelijke opbrengst). Dit gaat uit van PC Fruit (Proefcentrum Fruitteelt vzw). De burgemeester van Sint-Truiden heeft destijds ten zeerste geijverd om deze voorzieningen in het leven te roepen, net met dat opzet.

Er zouden geen economen in de zaal gezeten hebben, indien niet onder meer de vraag gesteld werd wat het terugverdieneffect van al die investeringen is.

In het hoofdgebouw waren oorspronkelijk start-ups gevestigd (vooral voor sensoren en vrachtvoorzieningen), waarvan 80 à 90% in 2020 (Corona!) over kop ging. Nu zijn het hoofdzakelijk reeds gevestigde bedrijven, en is het dus een ander concept geworden. Alle kantoorruimten zijn verhuurd, wat niet betekent dat deze voortdurend bezet zijn. Er zijn ook werkplaatsen waar aan drones gesleuteld wordt.

Boven in de (controle)toren werden we onthaald door Guy Verhoeven, de Vlaamse filiaalhouder van het Nederlandse bedrijf Droneland, die niet alleen de computersystemen ter controle van de dronevluchten uit de doeken deed, maar ons eveneens een reële vlucht liet bekijken.

OORLOGEN STIMULEREN DE ONTWIKKELINGEN

Naast de inkom van het bedrijf bevindt zich nog de kooi die van bij de aanvang gebruikt werd voor het testen van nog niet gecertificeerde drone-prototypes. Tegenwoordig zijn de meeste drones afkomstig van China. Hierbij mag gerust de boutade vermeld worden: *USA innovates – Asia simulates – Europe regulates*.

De drone-ontwikkeling gaat zeker vlug, vooral in de grotere landen, mede gestimuleerd door de oorlogsgebeurtenissen in Oekraïne. Zo is er een Amerikaans bedrijf dat zich wijdt aan het ontwikkelen van een elektrisch vliegtuig dat 30 mensen kan vervoeren en een vliegradius heeft van 1.300 km. De prognose voor het welslagen ervan is 2029. Dat er voldoende voorzieningen in Europa aanwezig zijn is een feit: in een straal van 1800 km rond Brustem komen we aan een 3.000-tal vliegveldjes die voor drones ingezet kunnen worden.

SIMULATIEVLUCHTEN

In een hangar staan nog enkele Mirages, waarvan er 2 geschikt werden gemaakt om met een 3D-bril vanuit de cockpit of vanop een schietstoel een simulatievlucht mee te maken. We maakten een looping boven Leuven, met omgekeerde stilstand van de film, zodat we tijd hadden om meerdere gebouwen te herkennen.

Het spannendste, letterlijk zelfs, was de nauwheid in de cockpit (zonder dan nog de standaarduitrusting van de piloten!), met de grote hoeveelheid knoppen, wijzerplaten, hendels en andere prutsdingen die bij normale vluchten niet gebruikt worden.

De hulp bij het plaatsnemen met bijbehorende uitleg werd geleverd door enkele enthousiaste vrijwilligers, oudgedienden van de vroegere legerbasis, waarvan 3 Mirage-piloten en 2 vliegtuigtechniekers. Deze onderhouden eveneens in een lokaal een ware schat aan museummateriaal.

LIMBURG REGIONAL AIRPORT

Na het gespin of bijengezoem van de terug in zijn beschermbak gemanoevreeerde drone zochten we de grotere luchtgevaarten op. In de moderne hal van de Limburg Regional Airport kunnen tot 65 (sport)vliegtuigen of grote drones geborgen worden. Er zijn pareltjes bij.

Omdat alle aanwezigen overal bleven ‘plakken’ vanwege de buitengewone interesse was het afsluitend diner wat verlaat, wél opgevrolijkt met af en toe het bulderend gelach van een vliegtuigmotor. Gelukkig is het restaurant dagelijks open en draait het niet enkel op de aanwezige personeelsleden van het Business Center. Topactiviteit! Met een pluim voor voorzitter Greet Beenaerts.

Hans De Mont

Filmonomika

Barbie – een icoon dat een miljarden business werd

Vorige zomer 2023 was een successeizoen voor de bioscopen. Dat was geheel en al te danken aan slechts twee films: Oppenheimer, over de uitvinder van de atoombom, en Barbie, over de bekendste speelgoedpop ter wereld. Ze werden in één adem ‘Barbenheimer’ genoemd. Maar we gaan het hier kort alleen over Barbie hebben, en nagaan of er ook enig economisch inzicht uit te halen valt.

Vooreerst: ‘Barbie’ is een verfrissende en eigentijdse filminterpretatie van het geliefde speelgoedicoon. In de film gaat Barbie van de fantasiewereld waarin ze leeft naar de *real world* omdat ze de menselijk eigenaar wil ontmoeten – het blijkt een mama uit LA te zijn – die haar ‘perfectie’ heeft verminderd, door haar ‘slecht’ te behandelen. Zo krijgt Barbie o.a. last van cellulitis... In die echte wereld stelt Barbie vast dat ze blijkbaar het tegenovergestelde bereikt van wat zij dacht te bereiken, namelijk het bevorderen van het zelfbewustzijn en emancipatie van de vrouw. Integendeel, jonge meisjes werpen haar voor de voeten dat ze met haar schoonheidsideaal schuldgevoelens en *body-shaming* veroorzaakt, en met haar ‘seksueel ideaal’ het feminisme niet vooruit helpt. Die reactie brengt Barbie uit haar lood.

Wie Barbie zegt, zegt Ken. Een tweede verhaallijn gaat over de mannen versus de vrouwen in de wereld. Terwijl in Barbieland de vrouwen de baas zijn, ziet Barbie dat het in de echte wereld net andersom is. Ken, die met Barbie naar de echte wereld is meegeglip, ontdekt tot zijn genoegen dat het daar een ‘patriarchaat’ is – een wereld gedomineerd door mannen en ... paarden! Ken wil dit patriarchaat ook in Barbieland invoeren. Dat laten Barbie, en haar menselijke eigenaar (de mama uit LA) niet zomaar gebeuren. Ze slagen erin de Ken-nen te misleiden en ‘de grondwet’ van Barbieland te herstellen zodat de Barbies er weer de baas zijn.

In de film wordt de mannenwereld vooral gesymboliseerd door het managementcomité van Mattel – eigenaar van het merk ‘Barbie’. Dat management bestaat volledig uit witte mannen in dure maatpakken die zorgvuldig waken over ‘het imago’ van Barbie, uiteraard uit commerciële overwegingen. De managers willen haar daarom, na haar herstelling tot ‘de perfecte stereotiepe Barbie’, in een ‘verkoopdoos’ steken en zo terugsturen naar Barbieland. Maar Barbie ontsnapt en wil haar lot in eigen handen nemen. Barbie wordt aldus neergezet als een rolmodel dat inspirerend wil zijn voor de *empowerment* van jonge meisjes en vrouwen. De eveneens stereotiepe manier waarop het management van Mattel wordt voorgesteld is evenwel vooral (zelf)relativerend, want het gebeurt met enige zelfspot.

Dat geldt natuurlijk ook voor de hele film: je moet het allemaal niet te ernstig nemen, het is en blijft vooral Hollywoodiaans entertainment. De film zit vol kleurrijke en levendige beelden die rechtstreeks uit een Barbie-droom lijken te komen. De kostuums en decors zijn oogverblindend en dragen bij aan de magische sfeer van de film. De cinematografie is prachtig en tilt het verhaal naar een hoger niveau. En *last but not least* is er de sterke cast met *Margot Robbie* als de stereotiepe Barbie en *Ryan Gosling* als één van de Ken-nen.

Onderliggend is de economische boodschap dat 'Barbie' in eerste instantie een marketinginitiatief is dat is uitgegroeid tot een mega verkoopsucces en een miljarden business. Het management waakt daarbij dus nauwgezet over het imago, in functie van de verkoop. De verschillende varianten van Barbie (en van Ken) alsook hun attributen komen ten andere af en toe in beeld zoals in een onlineshop. Alsof je tijdens de film een online aankoop zou kunnen doen. De film is daarmee ook een milde kritiek op het consumptisme dat sterk overheerst in onze westerse samenleving.

De film bevat verder ook een boodschap over diversiteit en inclusiviteit, wat een mooie toevoeging is aan het verhaal, maar dat vandaag bijna onvermijdelijk is om 'politiek correct' te zijn. 'Barbie' omarmt verschillende achtergronden en culturen en beklemtoont dat iedereen uniek is en er mag zijn.

Al met al is Barbie een vermakelijke, hartverwarmende en positieve film die toch vooral 'jong' zal aanspreken. Het is een viering van diversiteit, creativiteit en doorzettingsvermogen, en een herinnering dat dromen werkelijkheid kunnen worden als je erin gelooft en ervoor werkt.

Wat ik soms wel storend vond was de snelheid van de dialogen plus filmwisselingen. Ik vind het een gesel van deze tijd dat alles 'snel-snel' moet gaan, en 'vaart' moet hebben. Opdat de kijker zich niet zou vervelen? Voor mij leidt dit eerder tot oppervlakkigheid en vluchtigheid, want een deel van de dialogen en beelden gaat daardoor verloren: je krijgt immers de tijd niet om ze te verwerken, want hopla, op naar het volgende!

Fa Quix

Sterker dan ooit voor
Belgisch talent.

België loopt over van talent. Met durf om te ondernemen en de verbeelding om te dromen. Uw vertrouwen geeft ons de slagkracht om al die projecten die ons land vooruit helpen ten volle te ondersteunen. Zodat niemand achterblijft, talent kan groeien en we blijven bouwen aan een sterke samenleving voor alle Belgen. Als een solide en betrouwbare partner die u, uw ambities en dit land alle kansen geeft. Met passie, en zoals steeds met veel Love.

Ontdek meer op belfius.be/poweroflove

INTERVIEW DECAAN WILFRIED LEMAHIEU

“We zijn nu meer één faculteit dan zeven of acht jaar geleden”

Met 10.000 studenten, 1000 personeelsleden, vier campussen in Leuven, Antwerpen, Brussel en Kortrijk en een groeiende internationale community, is de Faculteit Economie en Bedrijfswetenschappen (FEB) een complexe organisatie om te managen. Desondanks heeft de FEB een sterke positie en reputatie verworven in het internationale onderwijslandschap. Dit succes is mede te danken aan het excellente professorenkorps, uitstekende administratieve diensten, en natuurlijk aan de beleidsploegen over de jaren heen. Nu zijn termijn het laatste jaar ingaat, presenteert decaan Wilfried Lemahieu een nieuw beleidsplan met enkele ingrijpende maar noodzakelijke maatregelen.

HET BELEIDSPLAN IS OP EEN DEMOCRATISCHE MANIER TOT STAND GEKOMEN. KAN U DAAR WAT MEER OVER VERTELLEN?

Wilfried Lemahieu: Een belangrijk element was het tweedaagse beleidsconclaf dat we kort na covid georganiseerd hebben in Mechelen. Enerzijds om terug fysiek samen te kunnen zijn met de hele faculteit, maar ook om een aantal accenten te leggen. Hoewel we zowel het interne als het externe perspectief wilden meenemen, zijn er vooral zaken qua interne werking uitgekomen: hoe we omgaan met Human Resources, met feedback, het teamaspect, workload, het vieren van successen, enzovoort.

Een tweede aspect is *bottom-up* gegroeid: door de jaren heen hebben we veel stappen gezet richting de integratie van de campussen. Vanuit de onderzoekseenheden kwam echter de vaststelling dat het een beetje leek stil te vallen. Daarop hebben we onszelf een duidelijk doel voor ogen gesteld, met december 2023 als einddatum voor het wegvallen van de campus als besluitvormingsniveau. We hebben alle onderzoekseenheden gevraagd om op te lijsten welke drempels ze zagen. Die drempels hebben we tot zes grote werven geassimileerd die samenvallen met de eerste zes luiken van het beleidsplan en die overeen kwamen met topics die wij zelf ook zagen.

De eerste werf is een *nieuw governancemodel*, de tweede heeft met workload en allocatie van mensen en middelen te maken. De derde gaat over *Human Resources*, de vierde over onderwijs en de organisatie ervan in een *cross-campus-setting*. De vijfde en zesde werf hebben te maken met onderzoek en infrastructuur. Vervolgens zijn er vanuit de Permanente Onderwijscommissie, het Operations Team en het faculteitsbestuur een aantal topics gekomen waarvan we voelden dat er moest rond gewerkt worden. Tot slot heeft ook de feedback die we hebben gekregen voor het behalen van het kwaliteitslabel EQUIS een belangrijke rol gespeeld. Op basis van die input zijn we tot een

draft gekomen, die we via een *road show* bij de verschillende campussen hebben gebracht. Dat heeft geleid tot de finale versie die op het faculteitsbestuur is goedgekeurd.

IN HOEVERRE VERSCHILT DIT BELEIDSPLAN VAN HET VORIGE?

Wilfried Lemahieu: Er zitten tien grote lijnen in het plan, waaronder enkele voortzettingen van het vorige beleidsplan. Van een aantal andere beleidslijnen zijn de kiemen gezaaid in de vorige periode, maar ze gaan in het huidige beleidsplan meer nadruk krijgen.

Ten eerste denk ik aan de crosscampus-integratie die al jaren in alle beleidsplannen zit maar die nu echt een impact zal krijgen op het organogram, in die zin dat het campusniveau wegvalt als besluitvormingsniveau binnen de onderzoekseenheden. Dat is toch wel een ingrijpend element, dat idealiter ook tot minder beslissingsniveaus en een meer wendbare organisatie moet leiden, eens alle kinderziekten uitgezweet zijn.

Onderwijs krijgt natuurlijk ook een belangrijke plaats in het beleidsplan. Het feit dat we nu over 'post covid' mogen spreken, willen we aangrijpen om *online* en *blended* leren te systematiseren tot een nieuw onderwijsmodel op opleidingsniveau, en niet enkel op niveau van de individuele vakken. Het live onderwijs op de campus blijft echter centraal staan: zowel om didactische redenen als omwille van het sociale aspect. Dat is ook een belangrijk nieuw element.

Verder denk ik aan de verankering van 'Ethics Responsibility and Sustainability' (ERS) en 'Equity, Diversity and Inclusion' (EDI) in het volledige beleid. We willen dit een heel duidelijke governance geven en linken aan alle facultaire beleidsdomeinen: dus onderwijs, onderzoek, HR en infrastructuur. Binnen het luik 'sociale verantwoordelijkheid' ligt de nadruk op diversiteit en inclusie in al die beleidsdomeinen. Daarop leggen we in dit beleidsplan ook een sterke klemtoon.

Op een aantal andere punten zetten we de lijn dus door, bijvoorbeeld wat betreft internationalisering, infrastructuur en de future-campusaanpak. Bij dat laatste willen we twee zaken combineren: enerzijds werken als geïntegreerde faculteit zonder de campus als apart besluitvormingsniveau, maar anderzijds er ook voor zorgen dat de faculteit heel visibel is en waar nodig een aangepast beleid heeft naar elke locatie, dus naar elke campus toe.

Een beleidsdomein waarin we ook stappen vooruit willen zetten – ook weer gelinkt aan die integratie – is HR. Met enerzijds een faire workload-verdeling, wat met allocatie van mensen en middelen te maken heeft, maar ook omgekeerd: wat kunnen en willen we doen met de schaarse middelen die we hebben? En dus ook: wat gaan we niet doen, net omwille van die schaarse middelen? Wat is mogelijk zonder de workload, die nu in een aantal gevallen te hoog ligt, nog verder op te drijven en idealiter een stukje terug te schrijven via het beter verdelen van werk en tegelijk efficiënter te worden?

En misschien nog een allerlaatste punt: meer nog dan vroeger hebben we veel data verzameld rond alles wat we doen. We willen nog systematischer die data aan beslissingen koppelen en *Key Performance Indicators (KPI)* opvolgen en indien nodig actie ondernemen. Dat willen we verder systematiseren.

WAT ZIJN CONCRETE ZAKEN OM ETHICS RESPONSIBILITY AND SUSTAINABILITY (ERS) MEER GEÏNTEGREERD TE KRIJGEN IN HET BELEID?

Wilfried Lemahieu: Wel, we doen daar al sinds jaar en dag veel rond. Ik denk dan specifiek aan onderzoek rond *Sustainability* op Campus Brussel. Maar ook heel wat andere topics van onze onderzoekseenheden raken aan ERS: denk maar aan *sustainable finance*, transporteconomie, onderzoek rond armoede of de communicatie en middelenwerving voor

maatschappelijke projecten. Er gebeurt dus al heel veel, maar het is nog te versnipperd en niet altijd zichtbaar. Dat geldt zowel voor onderzoek als voor onderwijs.

We hebben met Milieu Preventie Management een opleiding die helemaal rond ERS draait, en die grondig zal hervormd worden. In elke opleiding voorzien we verplichte vakken rond *ethics* en vaak ook rond *social responsibility*, en daarnaast hebben we ook *service learning* (onderwijsvorm waar bij studenten de maatschappij dienen door zich in een concrete gemeenschap te engageren, red.). Maar hoe verbind je die vele zaken tot een consistent geheel dat herkenbaar is om intern en extern over te communiceren als een logisch geheel?

Naast onderwijs hebben we ook het bestuurlijke rond ERS en EDI scherp gesteld. Een werkgroep van professoren zal een kader uittekenen om zowel ons onderwijs als onderzoek met betrekking tot ERS en EDI te positioneren en eventuele lacunes te identificeren. Een ander beleidsdomein, infrastructuur en operations, zal opgevolgd worden door de nieuwe, overkoepelende campussenbeheerder. En dan zijn er de domeinen HR en studentenbeleid; deze gaan minder over duurzaamheid, maar vooral over inclusie en diversiteit, waarbij het nieuwe facultaire diversiteitsteam dat beleid zal uittekenen. Dus we willen helder krijgen wie waarvoor verantwoordelijk is.

STAAN ER OOK ZAKEN IN HET BELEIDSPLAN DIE VOOR ONZE ALUMNI LEZERS BELANGRIJK ZIJN?

Wilfried Lemahieu: Ja absoluut, gewoon al de nieuwe organisatiestructuur. Je hebt enerzijds het facultaire niveau waar er een wisselwerking is met het werkveld en de alumni. Daarnaast heb je ook het niveau van de onderzoekseenheden die zowel vanuit hun onderzoek als vanuit het vakkenpakket, of het nu gaat om marketing, finance of beleidsinformatica, afstemmen met het werkveld.

Daaraan gelinkt willen we de banden met het werkveld versterken via de Fellows-formule die we een nieuwe invulling zullen geven. We willen meer synergie tussen enerzijds de Fellows-werking die in de eerste plaats naar onze bedrijfscontacten kijkt, waar veel alumni tussen zitten, en anderzijds de alumniwerking waar we een aanbod willen doen. Dat hangt samen met het feit dat de alumnikring ook in domeinen is opgedeeld. De interactie tussen die domeinen en de onderzoekseenheden willen we rechtstreeks stimuleren. In vele gevallen loopt dat al goed, in sommige domeinen kan het beter.

De hele campuswerking en de vraag hoe we als faculteit aanwezig en visibel willen zijn op elke campus, hangt ook samen met de interactie met alumni en het soort werkveld dat voor die regio relevant is.

Het feit dat we nu over 'post covid' mogen spreken, willen we aangrijpen om online en blended leren te systematiseren tot een nieuw onderwijsmodel op opleidingsniveau, en niet enkel op niveau van de individuele vakken. Het live onderwijs op de campus blijft echter centraal staan: zowel om didactische redenen als omwille van het sociale aspect.

En misschien een laatste. Als we kijken naar ERS en EDI – zeg maar *maatschappelijke outreach* en onze verantwoordelijkheid opnemen in het maatschappelijke debat, maar ook een stukje *giving back to society*: ook dat is een thema waar we samenwerking zoeken met de alumnikring.

WELKE CONCRETE ZAKEN DOEN WE NOG OM DIE BAND MET DE ALUMNI TE VERSTERKEN?

Wilfried Lemahieu: In ons onderwijsaanbod neemt *Levenslang Leren* een alsmat belangrijker plaats in. Ook daar zien we de alumnikring als een belangrijke partner. Bij *Levenslang Leren* is het format heel belangrijk. Wil je bepaalde zaken online? Wil je lessen blended en uiteraard ook live aanbieden? Zeker voor alumni is dat netwerkingaspect belangrijk, dus dat nadenken over format speelt daar ook. Ik ben persoonlijk betrokken bij de *Levenslang Leren*-initiatieven van KU Leuven Continue, waar we op mijn vraag expliciet bekijken welke plaats de alumni daarin innemen, niet alleen als doelgroep maar ook als mede-aanbieder.

Ik ben persoonlijk betrokken bij de Levenslang Leren-initiatieven van KU Leuven Continue, waar we op mijn vraag expliciet bekijken welke plaats de alumni daarin innemen, niet alleen als doelgroep maar ook als mede-aanbieder.

In de wisselwerking tussen het aanbod van de faculteit en de alumnikring, kunnen we vanuit de faculteit in een aantal gevallen academici leveren die in de alumni-initiatieven meedraaien. Anderzijds kunnen vanuit de alumni relevante praktijksprekers worden aangebracht in de facultaire initiatieven. Onze eigen projecten zijn vooral langlopend, zoals *postgraduaten*, terwijl die van alumni vaak eenmalige events zijn, maar ze delen wel dezelfde thematiek. Op die manier kan je synergie zoeken, waar een eenmalig event van de alumnikring een smaakmaker kan zijn voor een langlopend initiatief van de faculteit, met een stuk gedeelde content.

UW AMBTSTERMIJN LOOPT TEN EINDE IN DE ZOMER VAN 2025. ER ZIJN TIJDENS DIE PERIODE VEEL ZAKEN VERANDERD, DE WERELD IS ERG VERANDERD, ONDER MEER DOOR COVID. ZIJN ER REALISATIES DIE ERUIT SPRINGEN WAAR U TROTS OP BENT?

Wilfried Lemahieu: Laat ik het anders zeggen. Er zijn een aantal zaken waarvan ik blij ben dat ze gebeurd zijn. Ik heb daar een rol in gespeeld maar vele anderen ook, dus ik zie het minder als persoonlijke realisaties. Maar als ik iets moet opnoemen: ik vind dat we meer één faculteit zijn dan zeven of acht jaar geleden. Is dat mijn persoonlijke verwezenlijking? Niet per se. Dat traject is al ingezet vanaf de integratie,

ook onder de vorige decaan en zelfs bij de voorbereiding van de integratie. Ik heb daar een rol in gespeeld en ik denk wel dat we daar een stuk verder staan dan toen.

Bij de integratie in 2013 was het codewoord *subsidiariteit*. Elke campus ging nog heel veel eigen autonomie hebben. Er werden een aantal zaken facultair georganiseerd die je expliciet afsprak, de rest bleef de autonomie van de campus. Door de jaren heen zijn we bottom-up veel verder geïntegreerd dan wat we toen van plan waren. Ten eerste omdat men bottom-up is gaan inzien dat er wel degelijk schaalvoordeel te halen valt, en soms ook een betere match tussen onderwijsopdrachten en docenten, als je cross-campus gaat kijken. Anderzijds is er ook gewoon gigantisch veel meer vertrouwen gegroeid. De voorstellen die we nu goedgekeurd hebben rond het wegvallen van de campus als besluitvormingsniveau? Tien of zelfs vijf jaar geleden, dus nog binnen mijn eigen beleidstermijn, was dat onbespreekbaar geweest. Dat vertrouwen is te danken aan het denken in het algemeen belang, het geheel van velen. Ik hoop dat ik dat mee heb uitgestraald.

Ik denk ook dat we op een aantal beleidsdomeinen jaar na jaar stappen vooruit hebben gezet. Als ik kijk naar internationalisering, naar bedrijfscontacten en samenwerking met bedrijven, zien we dat die in de laatste EQUIS-visitatie veel beter werden beoordeeld dan vijf jaar voordien. Dat is een verdienste van het hele team. Ik denk, naast uiteraard onze professoren, zeker ook aan *Ann-Pascale (Bijnens, administratief directeur FEB, red.)* en veel ATP-medewerkers. Ondanks de complexiteit van de organisatie, het organogram, zijn alle processen veel helderder en leesbaarder geworden.

En laten we ook onze studenten- en alumnikring niet vergeten: veel initiatieven die gerenommeerde internationale business schools zelf organiseren, met inzet van heel veel mensen en middelen, worden binnen FEB door studenten en alumni gedragen, met vaak zelfs een beter resultaat.

Anderde faculteiten, ook decanen, zien FEB vaak als een goed geoliede machine. Van binnenuit hebben we zeker wel zicht op de zandkorrels die nog in die machine zitten. Maar ik denk inderdaad dat, ook omwille van de schaalgrootte, we nu eenmaal verplicht zijn om zaken die bij andere faculteiten misschien impliciet gebeuren om die te expliciteren. Hierdoor hebben we een hele hoop processen zo verduidelijkt en gelinkt aan het organogram dat daar helderheid mee gecreëerd is. Dat blijft echter een voortdurende uitdaging, ik denk bijvoorbeeld aan de hertekening van het masterproefproces. Waar kleinere faculteiten voordeel kunnen doen met een zekere *flou artistique*, zou dat bij ons niet werken.

WAT DENKT U DAT DE UITDAGINGEN ZIJN VOOR DE DECAAN EN DE BELEIDSPLOEG DIE U GAAN OPVOLGEN?

Wilfried Lemahieu: Ik denk aan een aantal zaken, zoals het verderzetten van de internationalisering. Dat loopt al goed, het is vooral een kwestie van het momentum niet te verliezen. Je moet een evenwicht proberen te vinden tussen het rekruteren van internationale experts en tegelijk voldoende voeling houden met de lokale context. Je moet aandacht voor de landelijke politiek en het lokale maatschappelijke debat behouden. Dus het gaat eigenlijk om een evenwicht te vinden tussen lokale verankering – dus ook via Belgische collega's – en anderzijds sterke internationale profielen. Dat lijkt me een belangrijk aandachtspunt.

Ook het hele onderwijsmodel *post-covid*: hoe gaan we dat verder aanpakken in een geblendiseerde wereld met veel internationale competitie, en meer online aanbod, terwijl onze sterkte toch nog altijd onze *on-campusactiviteiten* zouden moeten zijn? Met als bijkomende complexiteit dat onze studenten-aantallen gigantisch gestegen zijn, maar de middelen om professoren aan te werven niet. Dus je wil eigenlijk on-campus meerwaarde creëren zonder de nodige personeelsaantallen. Hoe kan je op basis daarvan het hele traject van een student, zowel een Vlaamse maar zeker ook een internationale, omkaderen met een persoonlijke touch en on-campus activiteit en tegelijk toch ook aan *communityvorming* doen? Daar zal je live en online middelen met elkaar moeten combineren, waarmee je al kan vermijden dat studenten geïsoleerd zijn nog voordat ze hier gearriveerd zijn, door ze reeds voor hun komst online te *onboarden*.

Ook een stuk *expectation management*: wat mogen internationale studenten verwachten van onze faculteit qua ondersteuning? Omdat je nu eenmaal hoge studenten- en lage personeelsaantallen hebt, kan je bijvoorbeeld via *flipped classroom* een evenwicht vinden tussen werken in kleine groepen en tegelijk grote studentenaantallen bedienen, zonder daarbij de lessen enkel online aan te bieden. Het model daarrond zal zeker een uitdaging zijn voor de volgende decaan en vice-decaan onderwijs.

En natuurlijk ook het hele infrastructuurverhaal. We hebben recent de opening gehad van de nieuwe campus Opera in Antwerpen. Campus Pacheco in Brussel, die nu nog mee in mijn portefeuille zit voor het komende jaar, zal in de daaropvolgende jaren ook verder ontwikkeld worden. Daar willen we – ook weer gelinkt aan die *experience* van internationale studenten – aan een aantal zorgen tegemoetkomen, niet enkel via nieuwe gebouwen, maar ook via de werking en het *Living campus*-gevoel.

In Leuven zouden we op termijn de achterbouw van het *College van de Premonstrei* kunnen innemen, wat een aantal ruimteproblemen zal oplossen, maar ook opportuniteiten biedt om meer een campusgevoel te creëren en de verschillende gebouwen te integreren zonder dat je via de Naamsestraat moet. Wat dan weer gelinkt is aan visibiliteit en outreach naar de lokale en regionale weefsels. Maar het is dus belangrijk om ervoor te zorgen dat elke campus leeft, dat er studenten en docenten aanwezig zijn. Dat ze graag naar de campus komen.

Els Brouwers

Werken en studeren combineren?

De Faculteit Economie en Bedrijfswetenschappen biedt je de mogelijkheid om je job te combineren met een masteropleiding afhankelijk van je wensen en noden.

Je hebt een niet-bedrijfseconomische academische bachelor of master?

Master in de bedrijfskunde (60sp) - flexibel avondprogramma, mogelijkheid tot afstandsonderwijs.

Combineer jouw eigen discipline met een brede bedrijfseconomische opleiding.

Je hebt een academische (bedrijfs)economische bachelor?

Master in de handelswetenschappen (60sp) - avondprogramma, blended learning met als specialisatie accountancy en audit of algemeen management.

Optie tot traject op maat via creditcontracten (i.f.v. te behalen credits IBR of ITAA).

KU LEUVEN

FACULTEIT ECONOMIE EN
BEDRIJFSWETENSCHAPPEN

INTERVIEW LORE VANCLOOSTER (FACULTEIT ECONOMIE EN BEDRIJFSWETENSCHAPPEN)

“Ik krijg vaak inspiratie voor examenvragen tijdens het hardlopen”

Lore Vanclooster geeft werkcolleges voor de vakken Accountancy en Bank- en Financiewezen en begeleidt studenten met vragen over de lesinhoud en het leerproces. Ze doceert ook ‘Financiële Analyse voor Juristen’ aan de Bachelor in de Rechten in Leuven, Brussel en Kortrijk. Bovenop die veeleisende job heeft ze een prachtige triatlon-carrière opgebouwd, met een indrukwekkend nationaal en internationaal palmares. Samen met echtgenoot Tom Mets (Alumnus Handelsingenieur Beleidsinformatica) vormt ze hét triatlon powerkoppel van België. Na het Belgisch kampioenschap halve triatlon in oktober zegt Lore de topsport echter vaarwel en gaat ze op zoek naar een nieuw avontuur om zich in vast te bijten. We hadden een gesprek met haar over volharding, planning en plezier hebben in wat je doet.

KAN JE IETS VERTELLEN OVER JE ACHTERGROND EN HOE JE IN DE SPORT TERECHT BENT GEKOMEN?

Na mijn studie handelsingenieur in Leuven, ben ik in de sportwereld beland. Als kind was ik altijd al sportief, geïnspireerd door mijn vader die duatlon (hardlopen en wielrennen) deed. Mijn interesse in triatlon (zwemmen, fietsen en hardlopen) werd gewekt door Luc Van Lierdes prestaties op TV.

Tijdens mijn uitwisseling aan de *University of Illinois* in Amerika, waar ik tijdens mijn master naar toe kon, begon ik meer te focussen op triatlons. Daar werd ik zelfs lid van de triatlonploeg van de universiteit, wat echt een leuke ervaring was. En zo rolde ik langzaam maar zeker de sportwereld in.

HOE COMBINEER JE JE JOB BIJ FEB MET HET VELE TRAINEN?

Dat is een kwestie van strakke planning en prioriteiten stellen. Ik zorg ervoor dat al mijn taken zijn afgerond voor ik aan mijn training begin. Mijn man is mijn coach en kent mijn schema goed: samen plannen we mijn trainingen rond mijn werkschema en houden we rekening met drukke en rustige periodes.

HOE GA JE OM MET STRESS EN DRUK DOOR HET COMBINEREN VAN WERK, PRIVÉLEVEN EN SPORT?

Die combinatie kan soms uitdagend zijn vooral als er deadlines in het spel zijn. In zulke situaties werk ik soms

door tot in de vroege uurtjes. Ik realiseer me echter steeds meer hoe belangrijk slaap is, en probeer dus genoeg rust te krijgen. Dit betekent dat ik sociale activiteiten moet beperken en wat vaker nee moet zeggen tegen uitnodigingen. Hoewel het soms moeilijk is, heb ik geleerd om keuzes te maken. Mijn familie en vrienden begrijpen gelukkig mijn toewijding aan de sport en steunen me daarin.

HELPT HET SPORTEN JOU OM EFFICIËNTER TE WERKEN TIJDENS JE JOB?

Ja, ik denk dat ik efficiënter werk door af en toe een pauze te nemen. Ik krijg bijvoorbeeld vaak inspiratie voor examenvragen tijdens het hardlopen. Dat werkt echt voor mij. Het is een goede manier om te ontspannen en tegelijkertijd mijn gedachten op een andere manier te ordenen. Veel studenten sporten voor of na het studeren, maar ik zou hen willen adviseren om dat tijdens de blokperiode op de middag te doen.

VOEL JE JE ONDERSTEUND DOOR FEB IN HET NASTREVEN VAN JE SPORTIEVE AMBITIES?

Mijn job bij FEB geeft me zeker de vrijheid om mijn dagelijks schema aan te passen aan zowel mijn werk als mijn training. Zo kan ik serieus blijven trainen zonder mijn werk te verwaarlozen. In de winter plan ik soms 's avonds afspraken met studenten in, zodat ik over de middag kan trainen terwijl het nog licht is. Dit wordt door de studenten vaak ook wel geapprecieerd.

WAT IS DE ROL VAN MENTALITEIT EN MINDSET IN JOUW SPORTIEVE SUCCES?

Ik heb in al die jaren veel geleerd, bijvoorbeeld het belang van volharding. Soms heb ik geen zin om te trainen, vooral niet als het regent. Maar na afloop voel ik me meestal voldaan en weet ik dat ik er sterker van word.

Ook tijdens wedstrijden probeer ik altijd te finishen, ondanks de soms erbarmelijke weersomstandigheden. Zelfs als ik een slechte dag heb en mijn prestaties niet zijn wat ik had gehoopt, probeer ik te genieten van de ervaring en de uitdaging.

HOE GA JE OM MET DE DRUK VAN DE COMPETITIE?

Door vooraf strategisch te plannen en te bespreken met mijn coach hoe ik de race ga aanpakken. Tijdens de wedstrijd houd ik rekening met de sterke en zwakke punten van mijn concurrenten, vooral tijdens het zwemmen en fietsen. In België weet ik meestal wie de andere deelnemers zullen zijn, en wat ik dus kan verwachten. Maar ondanks de competitie is triatlon een joviale sport waar iedereen elkaar kent. We juichen elkaar toe en er is niet veel rivaliteit.

HOE ZIET EEN TYPISCHE TRAININGSDAG ER VOOR JOU UIT?

Die begint vaak vroeg in de ochtend rond 7 uur met een zwemsessie. Daarna ga ik meestal aan het werk. Soms plan ik nog een extra training in de namiddag afhankelijk van mijn trainingsprogramma. Op weekdagen zijn er maximaal twee trainingen per dag, met om de drie weken rustdagen waarop ik helemaal niet sport. In het weekend plan ik vaak langere trainingen, vooral als ik lange fietstochten wil maken.

WAT IS DE ROL VAN DATA- EN GEGEVENSANALYSE TIJDENS JOUW TRAININGEN?

Technologie speelt een belangrijke rol. Ik gebruik een apparaat dat al mijn activiteiten registreert, waardoor ik precies kan zien of ik mijn trainingsdoelen behaal. Zo weet ik bijvoorbeeld of ik het juiste tempo aanhoud tijdens het hardlopen of fietsen. Ook heb ik een wattagemeter op mijn fiets, waarmee ik de krachtinspanning kan meten. Dit is cruciaal, omdat ik na het fietsen nog moet hardlopen en ik natuurlijk niet te veel energie wil verspillen. Op basis van deze wattages kan ik mijn inspanning beter inschatten en zorgen dat ik genoeg energie overhoud voor het hardlopen.

TRAIN JE MEESTAL ALLEEN OF OOK IN GROEP?

Ik heb een trainingsgroep van ongeveer 25 mensen in Leuven, waarmee ik voornamelijk ga zwemmen. Het is leuk om de energie van een groep te voelen. Buiten het zwemmen spreek ik soms af met vrienden doen om samen te fietsen of te lopen. Het is fijn om zoveel mensen in mijn omgeving te hebben die ook sporten, dat zorgt voor afwisseling. Daarnaast heb ik een collega in Kortrijk met wie ik af en toe ga lopen wanneer ik in Kortrijk les geef. Het is gezellig om samen te trainen, ik hoef zeker niet altijd op volle snelheid te lopen.

Lore Vanclooster aan de finish van de triatlon van Gravelines

WELKE SPORTIEVE VAARDIGHEDEN PAS JE TOE IN JE WERK EN VICE VERSA?

Ik vind het leuk om mijn tijd efficiënt te organiseren. Het structureren van mijn week per uur, geeft me een gevoel van controle en zorgt ervoor dat ik goed voorbereid ben op wat er komen gaat. Deze focus op planning die ik in de sport heb ontwikkeld, komt ook goed van pas op het werk. Het stellen van prioriteiten en grenzen, pas ik ook toe op mijn werk, vooral wanneer de werklast hoog is. Zo behoud ik een gezonde balans tussen werk en sport.

WAT BEN JE VAN PLAN TE DOEN MET DE VRIJGEKOMEN TIJD ALS JE STOPT MET TRIATLON?

In september neem ik een sabbatical van een semester. Mijn man en ik willen even herbronnen over wat we in de toekomst nog willen doen. Hoewel we zeker zullen blijven sporten, hebben we ook andere projecten nodig om ons op te focussen. We hebben verschillende reisplannen, onder andere naar Azië en Nieuw-Zeeland. Het wordt een mix van ontspanning en avontuur.

WELKE ADVIEZEN ZOU JE WILLEN GEVEN AAN ATLETEN DIE OOK SPORTIEVE AMBITIES HEBBEN NAAST HUN STUDIE OF WERK?

Zorg voor een goede planning en kies iets wat je echt leuk vindt. Als je iets doet wat je leuk vindt, presteer je ook beter. Het mooiste vind ik om te zien hoe sport mensen verbindt, zelfs op de universiteit. Collega's en studenten zijn vaak geïnteresseerd en gemotiveerd om actief te blijven. Ik denk dat ik ook een motivator ben geworden voor anderen, omdat ik sport en werk goed weet te combineren. Oh, en grappig genoeg krijg ik vaak verzoeken van studenten om me te volgen via *Strava* (app die hardloop- en fietsgegevens bijhoudt via GPS). Mijn regel is dat ik ze pas accepteer als ze geen les meer van me krijgen, dus ze moeten wachten tot dan!

Ruby Van der Horst en Els Brouwers

FEB Ambassador spotlight

Andres Supelano, Colombia

Despite plenty of professional experience and a position as general manager in Colombia, Andres Supelano wanted to study again to become a better manager. He obtained an MBA at KU Leuven and got an extra corporate finance master under his belt in France. Today he lives and works in Paris, embracing new challenges at Axa, France's major financial services company.

"I come from Bogota, the capital of Colombia, where I pursued my bachelor in International Business at Polytechnical Gran Colombiano from 2002 until 2007. After my studies I landed a job at a logistics company that operated in the USA, Canada, and Mexico. I worked in the office in Bogota, but the headquarters were situated in Miami. After two years I realized that logistics was not my passion and decided to switch to finance, and so I became a financial analyst at a Colombian credit company. A few years later I wanted to specialize, and went to the UK where I obtained a Master's in Financial Economics at the University of Leicester in 2014. Once I returned to Colombia my previous employer offered me a role as Business Director, overseeing not just financial analysis but also commercial relationships. I embraced this new position for nearly four years, and when my boss left I was asked to step up as general manager. I accepted but only for 9 months, because I had already planned to pursue an MBA at KU Leuven in Belgium."

KU LEUVEN AS A STANDOUT CHOICE

"Since I had quite some working experience and a certain level of stability, people often ask why I wanted to be a student once more. My experiences in both my business director and general manager positions led to this personal decision. I always wanted to be a good leader and to manage people may sound mechanical, but I believe it to be one of the greatest challenges. Understanding different potential approaches is key to make the most out of each team, so through the MBA I was looking for more knowledge and skills in order to become a better manager."

"In my search for a university to further my education, I wanted to do better than my previous academic experiences but without breaking the bank. So I looked at the rankings, compared quality and affordability and found KU Leuven to be a standout choice. Ranked within the top 50 globally, it offers a compelling

combination of quality education and reasonable tuition fees. As a finance professional and student who had to fund his education himself, I would say I received excellent value for my investment.”

“Compared to other universities where I studied, the educational level at KU Leuven is very high. You really need to study. I found combining the master’s thesis with the courses challenging in a good sense. It is a matter of staying focused, attending classes and doing the coursework. Students who come straight from the bachelor’s programme, already have the right rhythm and know the methodology, the required depth to pass an exam ... When you have been out of university for some time like me, you need to find the right approach again, but overall it was a really good experience.”

THE FLEXIBILITY OF THE MBA PROGRAMME

“The MBA programme is interesting and flexibly adaptable as well. Many masters offer a fixed curriculum but at FEB KU Leuven you can tweak your programme to your needs. With plenty of tracks to choose from and several electives you can either take a broad view or get very specific. I, for example, took the change management and leadership track, but I found it too human resources oriented. Luckily I could add courses about strategic investment, innovation management and SME entrepreneurship to the mix to balance it out. I really liked that you can adjust a track and the main idea that you are going to work on by adding other subjects that you want to dive into.”

“Initially I planned to do a double degree with Montpellier Business School in France, especially since I wanted to do an internship but that did not work out because of the pandemic. Still, I remained focussed on studying and working in France and enrolled at SKEMA Business School in France, another partner of KU Leuven. That extra master in corporate financial management also included an internship, which landed me a new job in France.”

“After I obtained my degree I stayed to work in Paris at AXA Group, where I have been moving up since. I started as an intern in the credit team and did analyses for corporate firms in specific sectors like transportation and building materials for six months. When my internship ended, my team leader proposed a position in the SSA (Supranational, Sovereigns and Agency) team, which handles credits for the public sector. About 18 months later, I moved from the investment department to the risk department, and that is where I currently work, making risk analyses since June 2023. I like my job and Axa. It is one of the largest companies in France and well known. The benefit of working for such a huge organisation, is that you can explore different departments through internal mobility. Connecting by working together with colleagues from other departments creates opportunities.”

FRIENDS FOR LIFE IN BELGIUM

“I also have the best memories of Belgium despite COVID, which was a difficult time. I arrived in September 2019, and by the time I finished my exams China was in the news. By the end of February we were in lockdown. The online classes were ok. Not meeting other people than the ones you worked with was the hardest part for me. Nevertheless, I return to Brussels and Belgium whenever I can, because I have friends for life there, mainly from other faculties.

A characteristic of the MBA is that it has only two courses for the entire student group, ‘Research Methods’ and ‘Business Ethics and Leadership’. Students are scattered depending on the many tracks they can choose for the rest of the programme. In addition, we had less opportunities to get to know each other because of the pandemic. But in general I had nice contacts and definitely made good friends.”

“My arrival in Belgium was more complex than at the University of Leicester in the UK. KU Leuven shares the Brussels campus with another school and the main language is Dutch, so it took some time to find my way around the buildings and services there. In the city of Leuven, where I had to register in the university’s main building, things felt more structured and clear. The Brussels campus is less straightforward and the city’s administration can feel somewhat like a vicious circle. For instance, I wanted to rent an apartment, but to rent an apartment, I first needed to have a bank account, but to get a bank account, I needed a local address. In the end it worked out for us because we had friends who already lived in Belgium.”

‘I LOVE BRUSSELS’

“Once I got settled though, I loved living in Brussels. You can have a good quality of life and a good space to live and it is not that expensive compared to other big cities. In Paris I pay much more for a much smaller space. I also loved Brussels’ green spaces, and living close to the university. You can bike, take the metro ...”

“I would definitely advise prospective students to do some research well in advance on where they want to live and what to expect when studying in Brussels. I found it easier to stay in Brussels, close to the campus. Even if Belgium is really small, connections are good and Leuven is only 20 minutes by train, transport takes time. Also, you need to complete a fair amount of administration at the start and you do not want to be distracted too much from your study work, so it’s better to prepare housing well in advance. Finding a place to live is not the easiest part, and, especially if it is your first visit to Europe, keep in mind that in these historic cities not all accommodations are brand new.”

“I also recommend to learn a bit about the local languages. Knowing a few words in Dutch or French really makes life easier, even in Brussels, which is an international city where many people speak English. I did a French course beforehand in Colombia and later took advantage of the free language courses for students at KU Leuven. Since I intended to go to France that was a great opportunity.”

“Knowledge of the local language is always helpful, but gets even more important if you aspire a job in Brussels. I applied for several vacancies and did not succeed because of complex language requirements. International companies with English as a working language often still require you to know basic French and Dutch for local operations. The situation is simpler but somewhat similar in France. Even if you have an interesting profile, you always stand a better chance if you speak the local language.”

“As a proud member of the KU Leuven community I will gladly help anyone else who wants to join with questions about the university.”

Veerle De Grauwe

MOBILIZING FOR IMPACT

Reflections on the PRME Chapter France-Benelux Annual Meeting 2024

On March 14-15 the PRME Chapter France-Benelux held its Annual Meeting in Leuven. Hosted by FEB KU Leuven, the conference brought together 100 academics, students and professionals from Belgium, France, The Netherlands, Luxembourg, Germany, Switzerland, Austria and Italy, dedicated to integrating ERS (Ethics, Responsibility and Sustainability) into business education.

The program featured engaging sessions on innovative teaching methods, impactful research presentations, and collaborative discussions, all aimed at mobilizing for sustainable impact across the educational landscape. In this article, we delve into the activities that took place. The congress was organized by FEB colleagues Prof. dr. **Annick Van Rossem**, Prof. dr. **Ingrid Molderez** and **Pascale Maas** in close collaboration with the steering committee of the PRME Chapter.

In his opening address the dean of the Faculty of Economics and Business (FEB), Prof. dr. **Wilfried Lemahieu**, emphasized the importance of sustainability and social responsibility as a major theme in research, education, and operations. He highlighted that it needs to be complemented with a more strategic vision in the form of a global framework and governance structure. This strategic alignment is set to be a major topic in FEB's policy plan for the coming years. Prof. dr. **Krista Finstad-Milion**, Chair of the PRME France & Benelux Chapter, underlined how important the support of a dean is to make PRME a reality.

The theme of the first plenary session was 'Using Arts for Mobilizing Impact in Higher Management Education'. The conversations with the keynote speakers were introduced by Prof. dr. Ingrid Molderez (FEB KU Leuven). Prof. dr. **Sylvain Bureau** (ESCP Paris), Prof. dr. **Philippe Mairese** (ICN Nancy) and Prof. dr. **Sabine Bacouel-Jentjens** (ISC Paris), shared their specific ways of integrating art in management education. The session highlighted case studies that blend artistic methods with the business curricula to foster creativity, critical thinking, and a deeper understanding of social and environmental responsibilities.

"Apart from realizing that we are contributing to societal problems, like global warming, poverty, exclusion, we must care enough to act. Art is one way to stimulate this: it helps us to feel, and as we feel, to care. Hence, the importance of arts-based practices in this year's annual meeting: to move from feeling to questioning our values, to acting and mobilizing for social impact!"

Prof. dr. Ingrid Molderez.

"It was inspiring to witness the innovative methods already in practice for driving sustainable change in higher management education. Despite widespread acknowledgment that humans are not purely rational beings, I seldom see practical applications that address the complexity and irrationality of human behavior. This seminar demonstrated the feasibility of such approaches, though it highlighted the need for continued experimentation."

Pascale Maas, PhD Candidate

The PRME Impactful Five (i5) Framework for Developing Responsible Leaders, a three-year program that brings novelty to SDG leadership education, was explained by Prof. dr. **Dirk Moosmayer** (Kedge Business School), Prof. dr. **Wim Lambrechts** (Open University Maastricht), and Prof. dr. **Carine Sonntag**

(ICN Business School). The i5 framework stresses five essential characteristics for creating dynamic learning environments: making learning meaningful, fostering joy and well-being, developing supportive social interactions, facilitating active engagement, and designing for iteration.

“As a teacher of management and strategy, today one cannot neglect the importance of sustainability, ethics and managing diversity. It is a conditio sine qua non in today’s business reality. And it can help to get a sustainable competitive advantage, only when used in an honest way. It is not about window dressing.”

Prof. dr. Annick Van Rossem

Typical for a PRME event is the presentation of the sustainability projects of the signatory members of the Chapter. For two days no fewer than 23 presentations were scheduled. These included showcases and workshops in the areas of CSR/ sustainability education, research, campus operations, and community outreach, or transversal.

“I attended these sessions to get inspiration on a concrete approach to implement ERS in business education. Several interesting examples were explained, which could also be replicated in our courses. I also found it important that everyone admitted that implementing ERS in curricula is not easy, and that the obstacles were also discussed. Besides motivated staff, you also need a management (deans, heads of departments) that is enthusiastic and allocates time and resources for this.”

Prof. dr. Valérie Cappuyns

“I was happy to present the collaboration of my students with the Oxfam solidarity secondhand pop-up store in a disadvantaged neighborhood in Antwerp. This project is part of my elective Service Learning course on CSR. With great interest, I listened to and learned a lot from the other presentations in my session. Thanks to these inspiring examples, I will renew and improve my service-learning course on CSR next year to be even more responsive to the contemporary needs of society and students.”

Prof. dr. Ysabel Nauwelaerts

PRME is also an invitation to businesses to share their visions and actions. We had the pleasure of getting insights from GITEC, the Global Innovation and Technology Center of AB InBev, by **Eduardo Soares**, Global Director Innovation, Strategy & Performance. The participants were impressed by how AB InBev is harnessing innovation to develop more sustainable processes, to ensure that their operations are both environmentally responsible and adaptable to local conditions.

For two years, our chapter facilitates the PRME World Tour Research Paper Development Program (PRME PWD) made possible through the partnership with two of the world’s leading international journals in the field of responsible management and business-in-society: Business & Society and Journal of Business Ethics. This program offers scholars a unique opportunity to receive feedback on their papers from journal editors before submission.

The Principles for Responsible Management Education (PRME) were launched in 2007 with the support of the United Nations. PRME aims to promote sustainability in business and management education. More than 800 business and management schools worldwide are involved in this initiative. The goal is to equip future leaders with the skills to balance economic, environmental and social goals. FEB KU Leuven was one of the founding members of the PRME Chapter France-Benelux.

“Participating in the PRME PWD was an incredible opportunity to get first-hand feedback from top editors in the field of sustainability. Joining the PRME community is a unique opportunity to connect with scholars in our field, and to share and build knowledge together on how we can enhance sustainability in business and management. Through the editor’s detailed comments, I was able to rethink the narrative and improve the positioning of the paper, strengthen the theoretical framework, and more specifically, to clearly define the contributions we aim to advance for both academia, practitioners, and society at large.”

Gabriella Padilla: Ph.D. Candidate

A significant role was played by the students. The PRME Global Students initiative, a global platform aimed at empowering students and fostering creative collaboration, was a key feature of the event. The youth panel brought together Swiss, Dutch, French and Belgian students.

“We shared our proposal for a strategic approach to sustainable education. The first step should be the implementation of an introductory course on sustainability, as many people are unfamiliar with the concept. However, sustainability is not just an add-on – it is a mindset that should permeate every facet of education, from finance and economics to management and entrepreneurship.”

Laura De Brauwere, Master Student FEB

“During a brainstorming session on how sustainability should be implemented in the economic curriculum in the future, I was particularly intrigued with the future-proof mindset and determination for a better education by the students themselves.”

Farah Saerens, teaching assistant

The two days full of inspiration ended with a djembe drumming session, thus fully fitting into PRME’s i5. Thanks to this exchange, we took an important step forward towards a business education and practice in which Ethics, Responsibility and Sustainability (ERS) will play an increasingly important role.

Pascale Maas and Ingrid Molderez

Thank you to all the participants, the organisation and steering members of the PRME Chapter France-Benelux and to Annick Van Rossem, Valérie Cappuyns, Ysabel Nauwelaerts, Gabriella Padilla, Laura De Brauwere and Farah Saerens for their contributions to this article.

INTERVIEW MET SPORTECONOMEN WIM LAGAE EN DAAM VAN REETH

“Er valt nog wat te verbeteren op het vlak van duurzaamheid van megasportevenementen”

Deze zomer worden de Olympische Spelen voor de derde keer in Parijs gehouden, na eerdere edities in 1900 en 1924. Het evenement zal opnieuw veel kijkers aantrekken en zielen beroeren. Aan dit massa-event zijn ook heel wat financiële en maatschappelijke aspecten verbonden. Bij de Faculteit Economie en Bedrijfswetenschappen (FEB) volgen sporteconomen Wim Lagae en Daam Van Reeth dit op de voet.

WAT HOUDT SPORTECONOMIE EN SPORTMARKETING PRECIËS IN EN HOE ZIJN JULLIE ERTOE GEKOMEN OM HIERIN TE SPECIALISEREN?

Wim Lagae: Mijn tienerjaren stonden in het teken van de wielersport. Tussen mijn veertiende en mijn achttiende stond ik maar liefst 248 keer aan de start van een wedstrijd. Tien jaar later behaalde ik een doctoraat in internationale monetaire economie. Destijds waren sporteconomen en sportmarketeers nog in geen velden of wegen te bekennen, die disciplines bestonden simpelweg niet. Geleidelijk aan verschoof, toen nog aan de Lessius Hogeschool Antwerpen, mijn specialisatie richting marketingmanagement, eerst via publicaties rond sport sponsoring in vaktijdschriften voor marketeers. Er kwamen zoveel nieuwe vragen op mij af dat het mij geen moeite kostte om mij verder in sport sponsoring te verdiepen. Sinds het eind van de jaren 90 werk ik fulltime rond sport sponsoring, -marketing, -management en -business. Geleidelijk kreeg de academische discipline body met handboeken, journals, symposia en opnames in curricula. Sinds 2002 doceer ik *Marketing en communicatie in de sport* aan de Faculteit Bewegings- en Revalidatiewetenschappen, en vanaf 2016 het keuzevak *Sportmarketing* aan FEB Campus Antwerpen.

Daam Van Reeth: Ik was ook van jongs af aan fanatiek geïnteresseerd in sport en behaalde een doctoraat in de openbare financiën. Daarna ben ik gestart als docent aan de hogeschool. Mijn onderzoek is begonnen in 2010. Sporteconomie was toen nog braakliggend terrein, er waren maar enkele mensen mee bezig. In Vlaanderen is het zo'n 20 jaar geleden begonnen.

Ik werk vooral rond topsport en grote sportevenementen, zoals de Olympische Spelen, wielervedstrijden en voetbalcompetities.

Lagae: Onze specialisatie ligt bij televisiesporten. Daam en ik werken rond de eerder rauwere kant van sport. We zijn minder met volksgezondheid bezig en meer met de *business van sportevenementen* die je ook op televisie ziet zoals de Olympische Spelen, de Tour de France en de Champions League.

WAT IS JULLIE VERWACHTING VOOR DE INTERESSE IN DE OLYMPISCHE SPELEN DIT JAAR IN VERGELIJKING MET VOORGAANDE JAREN?

Van Reeth: Ik verwacht in België een bovengemiddelde interesse, en dit om meerdere redenen. Ten eerste vanwege het gunstige *timeslot*, namelijk volledig overdag. Dat is niet het geval wanneer de Spelen plaatsvinden in Tokio of Los Angeles, dan valt er een deel 's nachts, en dat merk je onmiddellijk. Ten tweede omwille van het sportieve: er zijn dit jaar meer medaillekansen voor België. Ik heb er een goed vertrouwen in dat de Olympische Spelen succesvol zullen zijn.

Bij de Ronde van Frankrijk zie je een zigzagpatroon in de even en oneven jaren. In de oneven jaren zijn er altijd meer kijkers dan in de even jaren. De Olympische Spelen en WK's concurreren met de Tour, wat ook zijn invloed heeft op de kijkcijfers. Voor België hebben we het Remco Evenepoel-effect. Als die meedoet en competitief blijft in de Tour zullen de kijkcijfers goed meevallen. Zo niet, dan gaan de cijfers weer snel naar beneden.

Daam Van Reeth (links) en Wim Lagae

GELDT DAT OOK VOOR GROTE VOETBALEVENEMENTEN ZOALS HET EK EN WK?

Van Reeth: Ja, de kijkcijfers volgen de prestaties van de Rode Duivels. De kijkers reageren zoals het publiek in de stadions: supporteren als het goed gaat en afhaken als het wat minder goed gaat.

AB INBEV ALS TOP-PARTNER

Lagae: Sportsponsoring is een goede graadmeter voor de groei van een sport. Hoe populairder de sport, hoe meer een bedrijf zich ermee wil associëren. Het Internationaal Olympisch Comité (IOC) werkt met hoofdsponsors, ook wel TOP-partners (*The Olympic Partner-programme*) genoemd. In een periode van 4 jaar zijn er Winterspelen, Zomerspelen en Paralympics, wat veel sponsormogelijkheden biedt. Topmerken associëren zich graag met de olympische gedachte, omdat hen dat een mondiaal platform biedt dat in één klap het kopen van rechten en het inzetten van marketing in elk land afzonderlijk vervangt. In grote lijnen zijn de inkomsten van het Internationaal Olympisch Comité verdeeld over 60 procent mediarechten, 30 procent sponsoring en 10 procent overige inkomsten zoals merchandisingopbrengsten. Alle inkomstencategorieën zijn de jongste decennia sterk gegroeid. Het Olympische 'circus' lokt meer mondiale merken.

AB InBev is als eerste biermerk toegetreden tot de categorie van officiële partners en komt in de TOP-kopgroep met het alcoholvrije biermerk *Corona Cero*. Ik ben heel benieuwd naar de campagnes voor en tijdens de Olympische Spelen. Ik vind het wel heel speciaal dat een bedrijf met hoofdzetel in Leuven TOP-sponsor wordt.

ER ZIJN 15 TOP-SPONSORS. IS HET VOOR ANDERE BEDRIJVEN DIE ÉÉN SPORTDISCIPLINE Zouden WILLEN SPONSOREN, MOGELIJK OM DAAR EEN RECLAMEBORD TE ZETTEN?

Lagae: Je kan partner worden van het lokaal organisatiecomité *Parijs 2024*. Er zijn verschillende categorieën waar je als leverancier materiaal, techniek of diensten inbrengt of een deel in cash. De Olympische Spelen is een merkenhoogmis

met bijna 200 deelnemende landen. Zo hangen aan het Team Belgium van het BOIC een 30-tal partners in alle kleuren, geuren en formaten. Meestal hebben atleten ook nog eens individuele sponsors. Dat is een gigantisch kluisen. En last but not least zijn er nog *ambush-merken*, merken die willen meesurfen op de hype rond de Olympische Spelen zonder daar rechten voor te betalen of door zich voor te doen als sponsor. Dit is dus heel complex.

HOE WERKT DIE AMBUSH SPONSORING?

Lagae: Het is een vorm van *guerilla-marketing* waarbij je je onterecht voordoe als olympische sponsor. Enkele voorbeelden: tijdens de Spelen van 1996 droeg een atleet contactlenzen van *Puma* die je bij foto's van z'n gezicht kon zien, terwijl Reebok officiële sponsor was. En een andere atleet ging met *Puma* zwaaien nadat hij een medaille had gewonnen, toen was *Adidas* officiële sponsor. Dat is ambush marketing.

ATLETEN WORDEN OOK INDIVIDUEEL GESPONSORD. MOGEN ZE DIE SPONSOR MEENEMEN?

Lagae: Dat is lastig bij zo'n groot evenement. Zo nam *Kim Clijsters* in haar topjaren niet deel aan de Olympische Spelen van Athene in 2004. Naast haar blessurelast was er het gegeven dat haar kledingsponsor *Fila* in de *Adidas*-omgeving geen zichtbaarheid kreeg. Haar concurrente *Justine Henin* veroverde toen trouwens goud, na een fenomenale comeback tijdens de halve finale.

Een treffend voorbeeld van hoe een Chinees merk de olympische beweging gerold heeft, was bij de opening van de Olympische Spelen in *Beijing* in 2008. Het gebeurde op het moment dat de olympische vlam werd aangestoken door ex-topgymnast *Li Ning*, tevens ook de naam van zijn kledingmerk. Sommige waarnemers hadden ook een *Li Ning*-t-shirt aan. Dat was heel subtiele ambushmarketing en *Adidas* was *not amused*. En in 2012 in *London*, werd in de weken voorafgaand aan het evenement een café *Olympic Café* genoemd, maar de ambushwaakhond kwam langs en de naam moest veranderd worden in *Lympic Café*. De sector van rechtenhouders is sterk geprofessionaliseerd, mede omdat sponsorrechten zo duur geworden zijn.

MOGEN SPORTERS MET PUMA SCHOEISEL LOPEN OF WORDEN ZE DAN OP DE VINGERS GETIKT?

Lagae: Ze mogen op Puma-schoeisel lopen wanneer dat hun eigen schoeisel is, maar ze zwaaien best niet heel opzichtig met een merk.

DE KIJKERS VAN SPORTEVENTS

LATEN WE HET EVEN HEBBEN OVER DE DEMOGRAFIE VAN DE KIJKERS VAN DEZE SPORTEVENTS. IS HET VERBONDEN MET BEPAALDE MAATSCHAPPELIJKE GROEPEN OF LEEFTIJDEN? IS SPORT OP TV NOG AANTREKKELIJK VOOR JONGE KIJKERS?

Van Reeth: Het is inderdaad moeilijk om jonge kijkers aan te trekken en vast te houden omdat ze een kortere aandachts-spanne hebben. Jongeren kijken vooral naar fragmenten, *highlights* volstaan voor hen. Dat is vooral problematisch voor sporten die lang duren, zoals wielrennen. *Live sport* blijft echter verbindend. Maar als je de uitslag al kent, verliest het kijken natuurlijk veel van zijn waarde.

Lagae: Je kan het ook omdraaien: *realtime sport* is één van de laatste bastions die de klassieke zenders nog kunnen bezitten. Uitgesteld tv-kijken wordt steeds belangrijker, maar niet voor sport waar de live-beleving primeert.

Van Reeth: Dat is ook een van de redenen waarom de zenders er graag voor betalen, zelfs al is het veelal een verlieslatende post. Franse TV-zenders maken een enorm verlies op het uitzenden van de Ronde van Frankrijk. Maar het is belangrijk voor het imago van de zender en je trekt er een breder publiek mee aan.

Wat mannelijke en vrouwelijke kijkers betreft, is voor de meeste sporten de verhouding meer in evenwicht dan 10 jaar geleden. Toen waren het 35 à 40 procent vrouwen, nu zijn het 45 procent vrouwen en 55 procent mannen. Dat is een trend die we in de meeste westerse landen zien. Er zijn wel leeftijdsverschillen tussen de verschillende sporten. Wielrennen is klassiek een sport waar veel ouderen naar kijken. Dat heeft ook te maken met de tijd die mensen hebben. De kijkers van de wielersport zijn vaak gepensioneerd. Voetbal heeft dan weer een gemiddeld publiek. En een aantal sporten zoals basketbal trekken vooral jongeren aan. Het voordeel van de Olympische Spelen is dat het een mix van sporten is, met interesse vanuit diverse leeftijdsgroepen.

Lagae: Die waaier aan sporttakken op de Olympische Spelen is heel interessant omdat nieuwe sporten zoals sportklimmen een totaal ander segment kijkers zullen aantrekken.

WORDEN DE TV-RECHTEN VOOR DE OLYMPISCHE SPELEN VERKOCHT ALS ÉÉN PAKKET, OF ZIJN ER OOK ZENDERS DIE ÉÉN SPORT UITZENDEN?

Van Reeth: Voor de Olympische Spelen kopen tv-zenders één pakket, maar er wordt veel doorverkocht tussen zenders. *Discovery Channel* (de holding boven *Eurosport*) heeft al lang de rechten voor de Olympische Spelen voor de Europese markt en gaat per land heronderhandelen over de doorverkoop. Sommige landen kopen bijna alles over, maar de *BBC* heeft bijvoorbeeld bij de vorige Olympische Spelen maar een

beperkt deel overgekocht. Daar was veel commotie rond omdat de kijkers ontevreden waren dat ze maar een deel van de Olympische Spelen konden zien. In het Verenigd Koninkrijk is Eurosport immers een betaalzender, in tegenstelling tot in Vlaanderen.

Er is bovendien ook nog het recht op online kanalen. Voor een TV-zender is het belangrijk om te bepalen wat ze gaan uitzenden, in eerste instantie met de focus op de eigen nationale atleten. Nieuwe sporten moeten hierin nog een beetje hun plaats zoeken. Het is voor zenders een moeilijke oefening om te bepalen hoeveel ze moeten aanbieden om de oudere kijker niet weg te jagen en de jongere kijker aan te trekken.

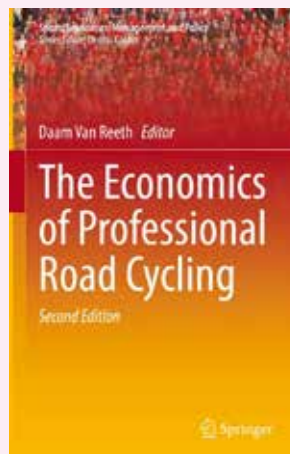
HOE GEBEURT DAT IN VLAANDEREN, IN BELGIË? WORDEN DE TV-RECHTEN AAN ÉÉN ZENDER VERKOCHT?

Van Reeth: De EU verplicht dat de allergrootste sport-evenementen niet achter een betaalmuur mogen en dat die bij voorkeur naar openbare zenders moeten, volgens de zogenaamde *crown jewels guideline*. Maar elk land of regio beslist zelf. Zo kiest Vlaanderen voor de wielervedstrijd Ronde van Vlaanderen en de Formule 1-race in Francorchamps. De VRT koopt veel maar niet alles, en zet dus vooral in op die topevents. Bij contracten met Eurosport waar ze rechten overkoopt is er meestal ook geen sprake van exclusiviteit.

Lagae: De *Jupiler Pro League* en de Belgische voetbalcompetities zitten achter een betaalmuur. De samenvattingen zitten wel voor een deel bij de openbare omroep.

BESTAAN ER REGELS VOOR SPORTEN DIE ACHTER EEN BETAALMUUR ZITTEN, OF MAG DE HOOGSTE BIEDER HET HEBBEN? KAN VRT DAN ALTIJD MEER BIJEDEN DAN VTM OF HEEFT EEN OPENBARE OMROEP MEER RECHTEN?

Van Reeth: VRT en VTM kunnen beide rechten verkrijgen voor die *crown jewels*. VRT moet wel steeds meer keuzes maken. Zo heeft zij de Belgische prestaties op het WK atletiek in 2023 gemist vanwege die rechten. Omdat de omroep massaal inzet op wielrennen en voetbal, blijft er weinig geld over voor andere sporten. Je kan als openbare zender niet meer alles uitzenden omdat die rechten alsmaar duurder worden. Ook het recente WK hockey werd bijvoorbeeld niet uitgezonden door de VRT omdat ze geen rechten had gekocht.

ALS DE VRT EEN CONTRACT BINNENHAALT, WIL DAT ZEGGEN DAT ZE DAN MEER BIJDT DAN VTM?

Van Reeth: Dat hangt af van de keuze. Voor de *Tour de France* worden de rechten geveild via de koepel *European Broadcasting Union (EBU)*. De VRT haalt vaak contracten binnen omdat ze via die koepel kan profiteren van andere publieke zenders die in de EBU zitten. Hierdoor verkrijgt de VRT wel een aantal interessante contracten.

Lagae: Voor de sportrechtenhouder is het belangrijk dat je de wedstrijd ook op een open zender kan tonen. Want bij een betaalzender decimeren de kijkcijfers.

SPORTSPONSORING EN ETHIEK

WAAIT ER EEN NIEUWE WIND IN DE SPORTSPONSORING OP VLAK VAN DUURZAAMHEID EN ETHISCHE VERANTWOORDELIJKHEID?

Lagae: Merken kunnen authentiek of opportunistisch zijn in hun duurzaamheid, in het laatste geval heb ik het over *greenwashing*. Daar moeten we waakzaam voor zijn, maar tegelijkertijd ook positief durven geloven dat veel multinationals het ook echt menen met hun *sustainability policy*, en dat ze in sport een hefboom zien om de wereld te verbeteren.

We mogen niet vergeten dat de Olympische Spelen hoe dan ook vervuילend zijn op het vlak van ecologie en veiligheid. *Crowd management* en internationaal toerisme komen samen voor een wereldsportfeest. Mondiale sport is niet duurzaam.

Van Reeth: Sportsponsors evolueren in de goede richting. Maar dat geldt niet altijd voor de sportbonden. Men gaat bijvoorbeeld toch voetballen in het Midden-Oosten, de Aziatische winterspelen van 2029 worden georganiseerd in Saoedi Arabië, en er wordt zelfs aan gedacht om een WK te verdelen over twee continenten, in Zuid-Amerika en Europa, tegelijkertijd!

Het is voor landen heel moeilijk om Olympische Spelen te organiseren omdat ze veel weerstand krijgen van de lokale bevolking. Mensen zien wel in dat het promotie is voor het land, maar tegelijkertijd ook dat het een enorme kostenpost is, zowel maatschappelijk als ecologisch. Het WK wielrennen in Leuven was anders omdat wij een fietstraditie hebben. Er is ooit een voorstel geweest om per continent één vaste plaats te hebben voor de Olympische Spelen, daar waar de faciliteiten zijn. Dan kun je de infrastructuur behouden en opnieuw benutten.

WAAROM ORGANISEREN LANDEN ZULKE EVENEMENTEN, ALS DE INFRASTRUCTUUR NADIEN VERVALT?

Lagae: Investerings in infrastructuur kunnen heilzaam zijn en als een versnellende motor werken, denk maar aan luchthavens, metrolijnen enzovoort. Maar steeds meer stellen we vast dat vooral de meer autoritaire regimes het willen doen o.a. omdat ze met minder randvoorwaarden rekening moeten houden. In westerse landen beginnen de kosten zwaarder door te wegen. Het is belangrijk dat je weet wat je ná het evenement met de infrastructuur gaat doen. Het probleem is dat politici vaak alleen op korte termijn denken. De kosten-batenanalyse is vaak heel vertekend, kosten worden te laag ingeschat en lopen op. Dat kan je niet meer terugdraaien. Maar het kan ook goed uitdraaien, zoals in Londen.

Het is natuurlijk ook een stukje *country marketing* om je land mondiaal op de kaart te zetten.

HET ETHISCHE EN DUURZAME SPEELT WERELDWIJD EEN ALSMAAR BELANGRIJKERE ROL. ZIE JE DAT OOK MEER DAN VROEGER IN DE SPORT?

Lagae: Ja, in veel sporttakken is de genderongelijkheid bijvoorbeeld verminderd, kijk maar naar de opkomst van het vrouwenwielrennen. Er gaapt wel nog altijd een grote kloof. En laten we wel wezen: megasportevenementen en duurzaamheid, het is een moeizaam huwelijk. Er valt op dat vlak nog een en ander te verbeteren. Maar er komen wel meer verantwoordelijke sponsors en multinationals. Maar zoals gezegd is dat spijtig genoeg soms ook een verhaal van *greenwashing*.

De economische belangen zijn hoe dan ook toegenomen: het is en blijft een economische sector. Men houdt wel rekening met duurzaamheid maar op het einde van de rit is het ofwel plus, ofwel min.

DE TOEKOMST VAN DE SPORTBUSINESS

HOE ZAL DE SPORTBUSINESS EVOLUEREN IN DE TOEKOMST?

Lagae: Sportbusiness wordt meer en meer *mainstream*, het is een heel belangrijke economische sector. Lang geleden was er alleen voetbal op zondag om 15 uur. Vandaag vinden evenementen dagelijks plaats. Als het niet over de match zelf gaat, staan randverhalen als de lotingen voor de *play-offs* of nieuwe truitjes in de kijker of praatprogramma's zoals *Extra Time*. De business is spectaculair gegroeid. Ook de aandacht voor gezond bewegen en hoe zich dat verhoudt tot topsport gaat heel belangrijk blijven.

Van Reeth: Men probeert bij grote sportevenementen ook de nadruk te leggen op de participatie van het publiek. In de marge van events zoals wielrennen worden mensen aangemoedigd om te bewegen zodat het ook op langere termijn een gezondheids-effect kan krijgen. Maar dat is niet onze *core business*.

Lagae: Sport verbroedert. Wij zijn altijd met de grote TV-sporten bezig zoals voetbal en wielrennen. Maar op de Olympische Spelen krijgen ook sporten als boksen, gewichtheffen, judo, turnen, zeilen e.a. een belangrijk forum. Dat is super belangrijk omdat die sporten zo minstens één keer in de vier jaar aandacht krijgen en dat geeft een enorme boost. Het is ook belangrijk voor de financiële kant van deze sporten.

TOT SLOT: ZIJN OOK DE SPORTREPORTAGES VERANDERD DE LAATSTE JAREN?

Van Reeth: De sportreportagemarkt is enorm gegroeid en er zijn veel meer randprogramma's zoals *Vive le vélo* bij de *Tour de France*, met voor- en nabeschouwingen. Er zijn ook veel sporthistorische reportages en podcasts. Voor het grote publiek is het gemakkelijker geworden om veel over sport te weten te komen. In de live verslaggeving zie je meer en meer interactie met de kijkers. Sportnieuws gaat ook via sociale mediakanalen. De kijker weet veel meer dan vroeger. Dat is een uitdaging voor de verslaggevers.

Hilde Roos en Hanneke van Sloten

Galabal Ekonomika 2024: Een betoverende steampunk nacht

Op 15 maart 2024 vond het langverwachte galabal van Ekonomika plaats, met als thema: Steampunk. Met een opkomst van niet minder dan 2000 studenten (!) was het een avond vol magie, mysterie en industriële elegantie, alles gehuld in de unieke sfeer van het Steampunk-tijdperk.

Het evenement vond plaats in de indrukwekkende zaal van het *Parc à Mitrailles (PAM)* in Waals-Brabant, een voormalige industriële werkplaats die met zijn 3000 m² de perfecte setting bood voor dit thematische feest. De zaal was omgetoverd tot een ware *Steampunk*-wereld, waarbij elk detail zorgvuldig was uitgedacht en aangekleed. Steampunk is een subgenre van fantasie en speculatieve fictie en verwijst naar verhalen die zich afspelen in een tijd dat stoomkracht nog de primaire krachtbron was. De term stamt uit het einde van de jaren tachtig van vorige eeuw, als een variant op de cyberpunk.

En in dat thema moest ook de decoratie en techniek indrukwekkend zijn, en dat waren ze ook. Meer dan 80 lichten, 300 meter aan *truss* (soort metalen constructie) en een VIP-ruimte verwerkt in het podium zorgden voor een wauw-effect van zodra je de zaal binnenliep. Drie vrachtwagens vol licht- en geluidsapparatuur waren nodig om alle materiaal aan te sleuren en de opbouw zelf van deze spectaculaire installatie nam twee volledige dagen in beslag. *Special effects* zoals lasers, CO₂-kanonnen, vuurkanonnen en live vuurspuwers, maakten het feest nog indrukwekkender en zorgden voor een meeslepende ervaring.

INDRUKWEKKENDE MUZIEKSETS

Het muzikale programma was minstens even indrukwekkend als de aankleding. De avond begon om 21:00 uur met een optreden van *LAG*, gevolgd door *Dyllusion* om 22:00 uur. *Lost x Lau* namen het stokje over van 23:00 tot middernacht, waarna *Nine2Five* het publiek verder opzweepte. *Manuals* trad op van 01:00 tot 02:00 en de avond werd afgesloten door *Lango*, die het publiek tot 03:30 uur in beweging hield.

Het galabal van Ekonomika 2024 was een avond om nooit te vergeten. De Steampunk-sfeer, de zorgvuldig gekozen locatie en de indrukwekkende technische voorzieningen maakten dit evenement tot een daverend succes. Het was een reis terug in de tijd naar een tijdperk van verbluffende creaties en verfijnde stijl, perfect gevangen in een nacht van dans, muziek en ambiance. Wij kijken nu al uit naar wat Ekonomika volgend jaar voor ons in petto heeft!

Margaux Janssens

Leuven Case Competition 2024

In maart vond de jaarlijkse *Leuven Case Competition (LCC)* plaats, het grootste businessgame-evenement voor universiteitsstudenten in Vlaanderen. Deze activiteit, georganiseerd door KU Leuven, FEB en Ekonomika, heeft als doel de kloof tussen studenten en bedrijven te overbruggen door derde bachelor- en masterstudenten de kans te geven hun vaardigheden en talenten te tonen aan grote internationale bedrijven.

De negende editie van deze LCC kende een recordaantal inschrijvingen: liefst 240 teams, oftewel 960 studenten, namen deel aan de selectiedagen op de FEB-campusen in Leuven, Brussel en Antwerpen. De selectiecases werden geleverd door *Alken-Maes* en betroffen merken zoals *Desperados*, *Cristal* en een nieuw *Mort Subite*-product. Na de selectierondes werden de 50 beste teams geselecteerd voor de finale, die plaatsvond op 21 maart in Leuven.

Dit jaar vond LCC plaats op vier verschillende locaties in Leuven, in plaats van de vertrouwde *Jubileumzaal* in de Hallen. De finale werd gehouden in *Studio Manhattan* en *De Hoorn*. Tijdens de finale werden de studenten uitgedaagd om innovatieve en originele oplossingen te bedenken voor cases van vooraanstaande bedrijven zoals *McKinsey&Company*, *Colruyt Group* en *L'Oréal*. Deze teams moesten daarbij hun ideeën pitchen aan de bedrijven en maakten zo kans op fantastische prijzen.

NETWERKEN MET PARTNERBEDRIJVEN

Tijdens de casecompetitie denken de studenten actief mee over de uitdagingen waarmee bedrijven worden geconfronteerd. De cases, gerelateerd aan de producten of diensten van de bedrijven, vragen om creatieve, efficiënte of winstgevende oplossingen. Deelname aan een casecompetitie helpt studenten belangrijke vaardigheden te ontwikkelen, zoals probleemoplossing, presenteren en het pitchen van ideeën. Daarnaast biedt LCC de mogelijkheid om te netwerken met partnerbedrijven en andere studenten, wat een waardevolle aanvulling is op hun academische en professionele ontwikkeling.

Dit jaar introduceerde LCC ook een nieuw online platform, ontwikkeld door Ekonomika, dat studenten en juryleden de mogelijkheid bood om zich in te schrijven, presentaties te uploaden, feedback te geven en punten toe te kennen.

De Leuven Case Competition heeft wederom bewezen een brug te slaan tussen de academische wereld en het bedrijfsleven, en biedt een platform waar de leiders van morgen hun talenten kunnen laten zien.

Margaux Janssens

Revue: The FEB to the Stella Factory

Na een jaar van voorbereidingen was het op 13 en 14 maart 2024 eindelijk tijd voor de jaarlijkse Revue van Ekonomika, bekend om haar humoristische imitaties van onze professoren.

De voorbereidingen begonnen al in september, toen het scriptteam vier maanden lang wekelijks aan het script werkte. Dit jaar was de film *Charlie and the Chocolate Factory* de inspiratiebron. Vanaf februari, met het script gereed, begonnen de acteurs met dagelijkse repetities en tekstoefeningen. Het decoratieteam creëerde een passend decor, en het kostuumteam zorgde voor de juiste outfits. Het promoteteam bedacht dan weer creatieve manieren om het evenement onder de aandacht te brengen, variërend van stunts in de aula tot TikToks.

Het laatste weekend vóór de Revue-voorstellingen bleef het hele team in Leuven om de laatste puntjes op de i te zetten. Gedurende dit intensieve weekend werden volledige doorlopen van het stuk, dans- en liedjesrepetities en decorwissels geoefend. Na de generale repetities gedurende de week, was het op woensdagavond eindelijk tijd voor de eerste voorstelling. De eerste Revue-avond was een groot succes. Het zien en horen van lachende studenten gaf ons een geweldig gevoel en bevestigde dat onze inspanningen waren geslaagd.

Het verhaal van de Revue draaide dit jaar om bier, specifiek *Stella Artois*. Onze FEB-professoren werden geconfronteerd met een begrotingstekort en een inkomensverlaging. Professoren *Ann Gaeremynck* en *Cynthia Van Hulle* bedachten een plan om het recept van de Stella-fabriek te stelen, maar werden tegengewerkt door *Willy Hopska*, 's werelds bekendste bierfabrikant. Hij nam de professoren mee op een avontuur door zijn fabriek en zette een indrukwekkende show voor hen op. Langzaam verdwenen de professoren, meegenomen door de Oempa-Loempa's, de menselijke bierflesjes die voor Willy Hopska werken.

Willy Hopska bleek een voormalige FEB-student te zijn die herhaaldelijk was gezakt voor de vakken van de professoren, behalve bij Ann Gaeremynck. Zij werd zijn inspiratie en voor haar bouwde hij zijn hele fabriek. Uiteindelijk vroeg hij haar ten huwelijk, wat leidde tot een prachtig slotlied en een happy end. De Revue was alweer een groot succes en een ervaring die we niet snel zullen vergeten. Het bracht plezier en een gevoel van verbondenheid en trots. Proficiat aan alle medewerkers aan de Revue, en dat waren er dit jaar opnieuw heel veel! We kijken nu al uit naar de editie van 2025!

Margaux Janssens

Join PwC and help us reimagine the possible!

Use your skills to make a positive difference in the world.

Accounting student? PwC Belgium wants to help you to launch your career! As your first employer, we offer unparalleled experiences in the world of accounting and finance. You'll get to solve complex challenges, gain expert mentorship and unleash your potential as you reimagine the possible. Join us now to secure a rewarding starting point for your accounting career.

Here under you can find some of our open opportunities:

- Junior Tax and/or Accounting Associate
- Junior Indirect Tax Consultant
- Junior SME Accounting Professional

Want to be our next colleague?

Find out more and apply now.
We can't wait to meet you!

careers.pwc.be

There are many reasons to join EY. Have you already found yours?

The exceptional EY experience.
It's (y)ours to **build**.

■ ■ ■
The better the question. The better the answer.
The better the world works.

Do you also want to be part of the **EY Family** and get to **build** an amazing career where work and fun are well combined?

Discover all our opportunities and apply now on [eycareers.be](https://www.ey.com/careers) or scan the **QR code**.

Heeft u ook interesse om driemaandelijks ECONnect toegestuurd te krijgen? Word lid van Ekonomika Alumni of mail naar ekonomika-alumni@kuleuven.be

ECONnect

Driemaandelijks magazine

Gezamenlijke uitgave van de Faculteit Economie en Bedrijfswetenschappen van KU Leuven en Ekonomika Alumni, de alumnivereniging van de Faculteit en van Ekonomika Studenten.

Contact:
ekonomika-alumni@kuleuven.be,
els.brouwers1@kuleuven.be,
Faculteit Economie en Bedrijfswetenschappen
KU Leuven, Naamsestraat 69,
3000 Leuven

Hoofdredacteur:
Fa Quix, faquix1@gmail.com

Voorzitter redactieraad:
Ludovic Deprez,
co-voorzitter Ekonomika Alumni

Kernredactie: Hannah Dewulf,
Els Brouwers, Righard Bruyns,
Wilfried Lemahieu, Valerie Molly,
Freddy Nurski, Fa Quix,
Veerle Van Dyck en
Margaux Janssens

Verantwoordelijke Uitgever:
Wilfried Lemahieu, decaan FEB
Naamsestraat 69, 3000 Leuven

Deze brochure werd klimaatneutraal gedrukt bij drukkerij Van der Poorten.